

Työeläke

3 2026

Eläketurvakeskuksen julkaisema työeläkealan ammatti- ja sidosryhmälehti

Kuorttisen luomukanalasta

Työ, eläke ja elämä

Maatalousyrittäjän riskit
kasautuvat samaan koriin.

**Vaalipuheet
kovenevat**

Eläkkeet mukaan
säästötalkoisiin?

RAHOITUS
Nuoret
kantavat
eläkeriskin

8 Kuorttisen luomukanalassa
Itä-Suomessa työ, eläke ja
turva kulkevat käsi kädessä.

28

Valtakunnan
sovittelija Nikolas
Elomaa harrastaa
ritariratsastusta.

26

Selvitä sosiaaliturva
ennen kuin lähdet
ulkomaille töihin.

18 Telan Saara-Sofia Sirén:
Keskustelu leikkauksista
talouskasvuun

Sisältö 3/2026

3 **PÄÄKIRJOITUS**
Työuran monta sarkaa

4 **TIEDOKSI**
Puoluekanta heijastuu
eläkemielpiteisiin

6 **NIMITYKSET
ILMOITTAUDU
TYÖELÄKEPÄIVÄÄN**

7 **KOLUMNI**
Huolissaan olo on
aikuisten tehtävä

8 **REPORTAASI**
Munaan tiivistyy
luomutilan elämä

12 **VISUALISOINTI**
Eläkemaksut sidoksissa
sijoitustuottoihin

14 **TUTKITTUA**
Onko eläkemaksu
kohdallaan?

16 **TAPASIMME**
Elina Fogelholmin
Veritas kasvaa vauhdilla

18 **PAINAVA SANA**
Ei eläkeleikkauksille,
sanoo Saara-Sofia Sirén

21 **PUHEENAIHE**
Myös eläkkeet mukaan
säästötalkoisiin?

24 **MAAILMALTA**
Eläkeiät nousevat,
kun Eurooppa ikääntyy

26 **OHJENUORA**
Sosiaaliturva seuraa
sinua ulkomaille

28 **VASTAPAINO**
Ritari satulassa,
sovittelija työssä

30 **KONKARI KERTOO**
Arekin uusi toimitusjohtaja
luotsaa jättihanketta

31 **ENGLISH SUMMARY**
A1 certificate makes
working abroad easier

32 **TAKASIVU**
Mitä pidit lehdestä?
Osallistu lukijatutkimukseen

28.9.2026

TEEMU KUUSIMURTO

Työuran monta sarkaa

MAATALOUSYRITTÄJÄ voi olla aamulla viljelijä, päivällä koneurakoitsija ja iltaisin palkkatyössä. Usean työn tekeminen ei ole uutta maataloudessa, vaan jo pitkään jatkunut kehitys.

Rakennemuutos on tehnyt tehtävänsä: tilojen määrä vähenee ja koko kasvaa. Silti maatala riittää yhä harvemmin elättämään yrittäjän ja tämän perheen. Rin- nalle tarvitaan muutakin yrittäjyyttä ja palkkatyötä. Tässä lehdessä tapaamme kanalayrittäjän, jonka sukulilalla tehdään monenlaista työtä perheen ja sisarusten voimin.

Ihmiset yhdistävät erilaisia tapoja tehdä työtä myös muilla aloilla. Moni palkkatyötä tekevä toimii samalla sivutoimisena yrittäjänä, freelancerina tai tekee alustatyötä. Rooli voi vaihtua myös uran varrella useaan kertaan, palkan- saajasta yrittäjäksi ja takaisin. Monimuotoisesta työstä on tulossa yhä yleisempää.

TYÖELÄKETURVAN EHDOTON ETU on, että työura voi olla pirstaleinen ilman, että eläketurva pirstaloituu. Työeläke kertyy taustalla, vaikka työpaikat vaihtuisivat tiuhaankin. Myös yrittäjän eläketurva kertyy YEL-työtulon mukaisesti. Mutta jos työn tekemisen muodot muuttuvat tavalla, joka vie työn välillä lakisääteisen vakuuttamisen ulkopuolelle, eläketurvaan voi syntyä aukkoja.

Työeläkejärjestelmän kannalta ei ole ongelmallista, vaikka olisi maanantaina palkansaaja, tiistaina yrittäjä ja keskiviikkona alustatyöntekijä. Ongelma syntyy rajapinnoilla: jos jokin työ jää vakuuttamisen väliinputoajaksi, työeläkettä ei kerry. Mitä monimuotoisemmaksi työelämä muuttuu, sitä vaikeampaa voi olla odottaa, että ihminen itse tunnistaa työnteon eri muotojen vakuuttamisen ehdot ja seuraukset.

Kertynyt työeläketurva vaikuttaa myös moniin muihin sosiaaliturvan etuuk- siin, joten vakuuttamisen ulkopuolelle jäävä työ heikentää taloudellista turvaa jo työuran aikana. Hyvä tavoite olisi, että kaikesta työstä kertyisi mahdollisim- man johdonmukaisesti työeläkettä.

MAATALOUDESSA usean työn ja tulonlähteen yhdistäminen on ollut arkea jo pit- kään, ja tätä kohti on muukin työelämä menossa. Työn monimuotoisuus ei ole ohimenevä ilmiö, johon eläkejärjestelmän pitäisi vain sopeutua, vaan pysyvä osa tulevaisuutta. Siksi kysymys ei ole vain siitä, miten estetään eläketurvan aukkoja, vaan siitä, millainen työeläkejärjestelmä parhaiten palvelisi tulevai- suuden työuria. /

TUOVI RAUTJOKI, VIESTINTÄJOHTAJA, ELÄKETURVAKESKUS
LINKEDIN.COM/IN/TUOVIRAUTJOKI

Työeläke-lehti on työeläkealan ammatti- ja sidosryhmälehti.

JULKAISIJA
Eläketurvakeskus (ETK), Etk.fi

VERKKOLEHTI
Työeläkelehti.fi

TILAA UUTISKIRJE
www.etk.fi/uutiskirje/

PÄÄTOIMITTAJA
Tuovi Rautjoki

TOIMITUSPÄÄLLIKKÖ
Anne Iivonen

TUOTTAJA
Antti Karkiainen

TOIMITUKSEN SÄHKÖPOSTI
tyoelake-lehti@etk.fi

TOIMITUSNEUVOSTO
Suvi Dufva, Varma
Lauri Kitunen, Keva
Sofi Laakso, Veritas
Sampo Lappo, Eläketurvakeskus
Lari Papunen, Mela
Outi Pekkarinen, Ilmarinen
Satu Sandell, Elo
Carita Wuorenuuri, Eläketurvakeskus

LEHTIÄ TEKIVÄT MYÖS
Suvi Elo, Katri Isotalo
Satu Kettunen, Lena Koski
Antti Mielonen, Sami Nurmi
Olli-Pekka Orpo, Elina Päivinen
Matti Remes, Ismo Risku
Pekka Seppänen, Mika Vidlund
Niko Väänänen

KANNEN KUVA
Nelli Rugojeva

TILAUKSET JA OSOITTEENMUUTOKSET
aineistotilaukset@etk.fi
puhelin 029 411 2500

VISUAALINEN SUUNNITTELU
Katri Saarteinen, Eläketurvakeskus

TAITTO
Markku Laitinen, Aste Helsinki Oy

PAINO
Punamusta Oy
paperi Berga Classic PrePrint 100 g/m²

ISSN 0564-5808 (painettu)
Helsinki 2026, 62. vuosikerta
ISSN 1799-5221 (verkkojulkaisu)

Työeläke-lehti ilmestyy vuonna 2026 neljästi.
Seuraavan lehden ilmestymispäivä:

nro	aineistot	lehti ilmestyy
4	30.10.	30.11.

Vuoden viimeinen numero painottuu työeläketurvan etuusviestintään ja sen 15 000 kappaleen lisäpainos suunnataan satunnaisjakeluna 30–40-vuotiaille (osoitelähteenä Väestötietojärjestelmä).

Eläkemieli piteet jakavat puolueiden kannattajia

Kokoomuksen ja keskustan kannattajat luottavat eläkejärjestelmään muita useammin. Kriittisimpiä ovat vasemmistoliiton ja perussuomalaisten äänestäjät.

TEKSTI: ANTTI KARKIAINEN

Kokoomuksen ja keskustan kannattajista noin kaksi kolmasosaa pitää suomalaista eläkejärjestelmää luotettavana. SDP:n kannattajat suhtautuvat järjestelmään hieman varauksellisemmin.

Vasemmistoliiton ja perussuomalaisten äänestäjien luottamus on selvästi muita puolueita heikompaa. Vihreiden äänestäjissä on eniten neutraalisti suhtautuvia.

Näin kertoo Eläketurvakeskuksen tutkija **Liisa-Maria Palomäki** vuoden 2026 Eläkebarometria käsittelevässä blogissaan.

Eri lääkkeet eläkerahoitukseen

Kannattajien suurimmat näkemyserot koskevat eläkejärjestelmän rahoitusta.

Koko aineistoin suosituin vaihtoehto rahoituksen vahvistamiseksi on työperäinen maahanmuutto. Se saa vahvaa kannatusta erityisesti vihreiden, vasemmistoliiton ja SDP:n kannattajilta. Perussuomalaisten

Eläkeaiheet heikentävät keskustelua ja synnyttävät otsikoita. Työeläke.fi-palvelussa voi perehtyä rauhassa, mikä työeläke on ja miten se kertyy.

MILKA ALANEN

äänestäjille vaihtoehto ei kelpaa.

Perussuomalaisten suosituin ratkaisu on sijoitustoiminnan riskin kasvattaminen. Sama vaihtoehto saa vahvaa kannatusta myös kokoomuslaisilta.

Kokoomuksen kannattajat pitävät eläkkeiden tasoa useimmin riittävänä. Perussuomalaisten ja vihreiden kannattajista näin ajattelee kaksi kolmasosaa.

Eläkeleikkaukset tyrmätään

Sekä nykyisten että tulevien eläkkeiden leikkaaminen saa vain vähän kannatusta. Tulevien eläkkeiden pienentäminen on kyselyn epäsuosituin vaihtoehto. Perussuomalaisten kannattajat suhtautuvat siihen kuitenkin muita puolueita myönteisemmin.

Suosituin vaihtoehto rahoituksen vahvistamiseksi on maahanmuutto.

Mitä mieltä olet lehdestä? Vastaa kyselyyn ja voita lahjakortti!

TYÖELÄKE-lehden lukijatutkimus on käynnissä, ja haluamme kuulla mielipiteesi. Kyselyllä selvitetään, miten lehteä luetaan ja mitkä sisällöt kiinnostavat lukijoita painetussa lehdessä ja verkossa.

– Jokainen vastaus auttaa meitä ymmärtämään paremmin, mitä lukijamme tarvitsevat ja mistä he haluavat lukea. Siksi toivomme mahdollisimman monen osallistuvan kyselyyn, sanoo päätoimittaja **Tuovi Rautjoki**.

Kyselyssä arvioidaan muun muassa lehden hyödyllisyyttä, luotettavuutta ja ajankohtaisuutta sekä kerätään palautetta lehden vahvuuksista ja kehittämiskohteista. Vastauksista saamme arvokasta tietoa siitä, miten voimme palvella lukijoitamme entistä paremmin.

Osallistu QR-koodin kautta

Kyselyyn vastanneiden kesken arvotaan kolme 50 euron lahjakorttia S-ryhmän liikkeisiin. Voit osallistua kyselyyn vieressä olevan QR-koodin kautta tai verkkolehden etusivulta Työeläkelehti.fi-verkko-osoitteella.

Kiitos avustasi. Jokainen vastaus vie meitä kohti parempaa lehteä.

Kerro mielipiteesi! Siirry kyselyyn QR-koodista.

SATU KETTUNEN

Osittaisen vanhuuseläkkeen ottaneet tyytyväisiä

NOIN 90 prosenttia osittaisen vanhuuseläkkeen (OVE) ottaneista on tyytyväisiä valintaansa. Yleisimmät syyt eläkkeen hakemiseen ovat taloudellinen kannattavuus sekä epävarmuus omasta terveydestä ja elinajasta. Tämä käy ilmi Eläketurvakeskuksen kyselytutkimuksesta.

– Epävarmuus tulevaisuudesta eläkkeen hakemisen syynä on lisääntynyt selvästi viime vuosina, sanoo ekonomisti **Satu Nivalainen** Eläketurvakeskuksesta.

Hänen mukaansa moni saattaa tarttua osittaiseen vanhuuseläkkeeseen siksi, ettei ole varma, riittävätkö terveys ja työkyky varsinaiseen eläkeikään asti. Epävarmuutta tulevaisuu-

teen on voinut lisätä myös eläkejärjestelmän uudistamisesta käydyt keskustelut.

Tutkimuksen mukaan noin 70 prosenttia vastaajista piti osittaisen vanhuuseläkkeen ottamista taloudellisesti kannattavana ratkaisuna. Lisäksi noin 80 prosentilla vastaajista lisätuloihin liittyvät syyt vaikuttivat päätökseen hakea eläkettä.

Tutkimukseen vastasi noin 3 000 henkilöä, jotka olivat aloittaneet osittaisen vanhuuseläkkeen vuosina 2019–2024. Vain kaksi prosenttia vastanneista toivoo, ettei olisi hakenut eläkettä ollenkaan.

ELINA PÄIVINEN

ETK KOULUTTAA

Pysy kartalla ja kehitä osaamistasi

Eläketurvakeskus järjestää tapahtumia ja webinaareja asiantuntijoille sekä eläkeasioista kiinnostuneille. Alla poimintoja tarjonnasta:

Webinaarieja työeläkealan toimijoille

29.9. Arkistointi ja sähköinen säilyttäminen työeläkealalla

23.10. ETK LAW: Lakisääteiset aamukahvit Webinaari

19.11. Ensijaisten etuuksien vähentäminen työeläkkeistä

14.12. Kansainvälisten asioiden ajan-kohtaiskatsaus

Verkkokurssit

Suomesta ulkomaille lähtevät työntekijät ja yrittäjät

Lähikoulutus

20.10. Työeläkeasioiden perusteet

Käy tutustumassa koulutustarjontaan: **koulutus.etk.fi**

Apurahaurheilijat lakisääteisen eläketurvan piiriin

APURAHALLA URHEILEVAT halutaan tekeillä olevan lakimuutoksen myötä Melan vakuuttamisjärjestelmän ja lakisääteisen eläke- ja työtapaturmaturvan piiriin ensi vuoden alusta lukien.

Petteri Orpon hallitus aikoo tuoda eduskuntaan esityksen apurahaa saavien urheilijoiden eläketurvasta. Esitys merkitsi uutta vakuutettavien ryhmää Melan hoitaman apurahansaajien turvan piirissä.

Apurahaurheilijoiden eläketurva rakentuisi samaan tapaan kuin tieteellistä tutkimusta tekeillä tai taiteellista toimintaa harjoittavilla apurahansaajilla.

Apurahaa saavan urheilijan olisi lakiuudistuksen mukaan vakuutettava itsensä Maatalousyrittäjien eläkelaitoksessa Melassa vanhuuden, työkyvyttömyyden, kuoleman sekä työtapaturman ja ammattitaidin varalta.

Hankerekisterin tietojen mukaan esitys annetaan eduskunnalle viikolla 41. Lakimuutosten on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2027 alusta.

Toteutuessaan uudistus parantaisi apurahaa saavien urheilijoiden sosiaaliturvaa ja vahvistaisi heidän yhdenvertaista asemaansa.

**Viljelijöitä
42 000
Suomessa**

MELASSA VAKUUTETTUJA maatalousyrittäjiä on Suomessa noin 46 000. Viljelijöitä heistä on enin osa, noin 42 000 vakuutettua.

NIMITYKSET

Carita Broms-Paulasuo, EMBA, M.Eng, on nimitetty 1.10. alkaen Arekin toimitusjohtajaksi.

Tommi Kortelainen, OTM, on nimitetty 1.9. alkaen Eläketurvakeskuksen juristiksi.

Mats Nyman, VTM, on nimitetty 1.11. alkaen Eläkesäätiöyhdistyksen toimitusjohtajaksi.

Sanna Helve-Tuomainen, tradenomi YAMK, on nimitetty 1.9. alkaen Varman vakuutuspalvelujohtajaksi.

Maarika Miettinen, KM, on nimitetty 1.9. alkaen Eläketurvakeskuksen henkilöstöpäälliköksi.

Kaisu Viitasalo, OTM, VTM on nimitetty 1.9. alkaen Varman lakiasiainjohtajaksi.

20
TYÖELÄKEPÄIVÄ
Ke 25.11.2026 • FINLANDIA-TALO

26

Eläketurvakeskus
PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

**TYÖ. TULOT
JA TURVA**
- RIITTÄÄKÖ
NUORILLE?

Onko työeläke reilu diili nuorille? Nuorten polut eriytyvät, jakautuuko työelämä? Kohti eläkevaaleja, mitä luvataan nuorille?

Työeläkepäivässä työmarkkinajohtajat, tutkijat ja kansanedustajat etsivät vastauksia polttaviin eläkekysymyksiin.

Tule mukaan keskusteluun!

Lue lisää ja ilmoittaudu: [Etk.fi/tyoelakepaiva](https://etk.fi/tyoelakepaiva)

MILKA ALANEN

Huolissaan olo on aikuisten tehtävä

NUORISOSTA KUULUU aina olla huolissaan. Eläkepäättäjienkin päällimmäinen huoli on, että nuoret eivät luota työeläkejärjestelmään.

Tämähän ei ole mikään ihme, sillä nuorten käsitykset perustuvat julkisessa keskustelussa esitettyihin kauhukuviin, jotka eivät puolestaan perustu tosiseikkoihin.

Eläkepäättäjien toiseksi päällimmäinen huoli on se, että nuoret eivät edes ole kiinnostuneita työeläkejärjestelmästä.

Tämän vuoksi järjestelmän vaalijat pohtivat nytkin neuvottomuushuoneissaan, miten nuorten kiinnostus herätettäisiin. Toivottavasti vaalijat eivät kuitenkaan onnistu tavoitteessaan. Nuorilla on nimittäin parempaa tekemistä kuin vertailla elinaikakertoimia ja indeksirajoittimia. Nuorilla on omakin elämä.

EN KEHOTTAISI ketään nuorta ottamaan selvää työeläkejärjestelmästä, ellei hän ole valmistautumassa lukiolaisten taloustietokilpailuun.

Työeläkejärjestelmä muuttuu vielä moneen kertaan ennen kuin nyky-nuoret päätyvät eläkeläisiksi. He ehtivät sitten myöhemminkin kauhistella eläkejärjestelmää juuri siinä muodossa, jollaiseksi se juuri silloin on taas kerran korjattu.

Jos kauhistelunhaluja on, kannattaa mieluummin kauhistella jotakin ajankohtaisempaa ja oikeasti kauhisteltavampaa, kuten vaikkapa terveydenhuoltojärjestelmää, koulutusjärjestelmää tai jalkapallomaajoukkueiden menestystä. Puhumattakaan ympärillä riehuvista sodista ja romahtelevista ekosysteemeistä.

HUOLISSAAN OLON ei pitäisi olla nuorten tehtävä. Se on perinteisesti meidän eli aikuisten vastuulla. Me aikuiset olemme päivystäneet huolissaanoloitehtävissä jo useiden vuosituhansien ajan. Meille on aina ollut selvää, että seuraava sukupolvi lopulta tarvelee oman sukupolvemme erinomaiset aikaansaannokset.

Meidän sukupolvemme on varma, että meidän aikaansaamamme työeläkejärjestelmä on täydellinen, ja että se lähestyy entistäkin täydellisempää täydellisyyttä.

Meidän sukupolvemme on myös varma, että täydellinen työeläkejärjestelmä romahtaa vasta sitten, kun nykynuoriso pääsee suunnittelemaan siitä oman kelvottoman versionsa. /

Nuorilla on parempaakin tekemistä.

Kolumnisti Pekka Seppänen on riippumaton talouden tarkkailija.

Kuorttisen luomukanalassa kanat, kuten sylissä oleva Helmi, voivat kulkea vapaina. Yrittäjäpariskunta Kaisa ja Janne Rautakannel vastaavat tilan töistä poikasista munien myyntiin asti.

Kuorttisen luomukanalassa työ, perintö ja riskit kulkevat samassa ketjussa

Munaan tiivistyy luomutilan elämä

Lappeenrannan Partalassa luomumuna syntyy ketjussa, joka alkaa omilta pelloilta ja päättyy asiakkaan ruokapöytään. Kuorttisen luomukanalassa satavuotiaan sukutilan vahvuus on siinä, että työ on omissa käsissä. Samasta syystä myös riskit tuntuvat suoraan perheen arjessa.

Kaisa ja Janne Rautakannel sekä Kaisan veljet Aki ja Lassi Kuorttinen pyörittävät Lappeenrannan Partalassa luomukanalaa, jota on rakennettu sukupolvesta toiseen.

– Olemme outoja lintuja. Kasvatamme poikaset, munitamme kanat sekä pakkaamme munat, markkinoimme ja myymme tuotteemme itse, Rautakantelet kertovat.

Melassa vakuutettuja maatalouden ruuantuottajia on Suomessa noin 46 000. Kuorttisen luomukanala on näistä yksi, maaseudun elinvoimaisena pitävä ja ajassa kehittynyt yritys.

Sukutila elää muutoksesta

Sukutilan osakkaat ja perheenjäsenet asuvat lähellä toisiaan maisemassa, jossa tuotantorakennukset ja kodit lomittuvat peltojen keskellä.

Akin, Lassin ja Kaisan isä, mestaripelimanni Juha Kuorttinen (1953–2023) oli monella tapaa luova mies. Tilan suhteen hän oli rohkea uudistaja. Vuonna 1996 hän uudisti tilan luomukanalaksi puolisonsa Satu-Annen kanssa.

Saksasta opintomatkaltaan uusia tapoja oppinut kanalanomistaja kehitti luomusertifikaatin mukaisen rehusekoituksen. Näin hän etsi tuotantotapaa, jos-

sa kana voisi elää mahdollisimman lajinmukaista elämää.

– Moni piti isäämme tärhtäneenä eli luomuun keskittymistä liian rohkeana. Uudistushalu kulkee yhä tilamme työn ytimessä, Kaisa Rautakannel sanoo.

Nyttemmin pioneerista on tullut maan vanhin luomukanala. Niihin aikoihin, kun Juha Kuorttinen uudisti tilaa, maassamme oli yli 126 000 viljelijäksi luettavaa maataloustuottajaa. Jäljellä niistä on enää kolmannes. Vastaavasti tilakoot ovat kasvaneet ja luomulla on noin 14 prosenttia maamme pelloista.

Parvella on oma luonteensa

Kanalan arki on osin automatisoitua, mutta pelkällä tekniikalla eläinten hyvinvointi ei ratkea.

– Ei se ole vain joukko kanoja. Jokaisella parvella on oma luonteensa, Janne Rautakannel sanoo.

Munitusikäisen parven seassa kulkee kanoja päätä pidempiä kukkoja. Parvi järjestäytyy paremmin ja näin nokkimisjärjestys toteutuu tuotantoeläimillään.

Luomukanalassa kanoilla on tilaa liikua, kuopia, kylpeä pehkuksessa ja käyttää orsia. Myös nuorikot kulkevat vapaana, jotta kanalan rytmi tulee niille tutuksi alusta lähtien.

– Aamukuudelta menen ensimmäiseksi ▶

Partalan kylän oma siivapyöräkerho ja vanhojen traktoreiden rassaaminen on tullut Lassi Kuorttiselle isän ja tilan perintönä.

katsomaan nuorisoa, Lassi Kuorttinen sanoo, ja tarkoittaa tällä yhden kanalan kuusituhapäistä tipulaa.

Työssä tarvitaan ymmärrystä koneista, mutta myös ymmärrystä eläinten hyvinvoinnista. Kanaparven ilmapiiristä voi aistia, jos jokin on pielessä.

– Nuorisoa pitää osata lukea, kolmen lapsen isä sanoo filosofisesti.

Vastuu kulkee munan mukana

Rehu, kasvatusta, ulkoilu ja lintujen olosuhteet ovat jokapäiväisiä ratkaisuja, eivät markkinointipuhetta.

– Yritämme huijata niitä eli rakentaa kanoille olosuhteet, jotka ovat niille mahdollisimman luontevat, Lassi kertoo.

Pesästä munat kierähtävät hihnoja pitkin keruukoneelle ja tarkastettaviksi. Ko-

neet tekevät osansa, mutta kuoren pienet virheet, säröt ja muodot erottuvat työntekijöiden harjaantuneen silmän tarkkuudella.

Torstai-iltapäivisin Partalassa alkaa tiet pöllyttävä munaralli. Munapuodin oven eteen kurvaa kymmenittäin autoja, ja Lappeenrannasta ja kauempaa maakunnasta saapuneet asiakkaat jonottavat luomumunia. Samalla he näkevät vilauksen työstä, joka jää tavallisesti ruokapöydän ulkopuolelle.

Yksi epäily pysäytti kaiken

Yksikin virheellinen hälytys voi pysäyttää koko tilan tuotannon. Parin vuoden takainen salmonellaepäily teki haavoittuvuuden näkyväksi.

Rutiininäytteen perusteella laboratorionalyysin tulos oli katastrofi: kanat lopetettiin ja munat ohjattiin pois normaalista

Melassa henkilöstövähennyksiä

MELASSA viime kesänä päättäneissä yt-neuvotteluissa 200:sta työntekijästä irtisanottiin noin joka kuudes eli 33 työntekijää.

Sekä työkykyneuvojat sekä työturvallisuusneuvojat toimivat nykyisin asiakaspalveluyksikössä lähellä asiakasta.

Organisaatiomuutoksessa on pyritty huomioimaan maatalouden rakennemuutoksen aiheuttama ruuantuottajajen väheneminen. Välitä viljelijästä -työkykyneuvontaan on panostettu, koska varhaisen tuen tarve on kasvanut.

Laatu perustuu ihmisten ja eläinten hyvinvointiin.

myynnistä. Kaikki tehtiin turhaan, koska selvisi, ettei tilalta löytynyt salmonellaa.

– Ensimmäisenä näytteenä tuli ilmoitus, että meillä on salmonella. Shokkihan se oli, Janne Rautakannel sanoo.

Epäily uuvutti ihmiset. Myynnistä ja markkinoinnista vastaava Janne kertoo väsyneensä vakavasti, kun huoli tilan kohtalosta, todistustaakka ja taloudelliset paineet kasautuivat niskaan. Hän kävi keskustelemassa työpsykologin kanssa.

– Menetystä on korvannut meidän oma selkänahkamme – ja vakuutus, hän sanoo.

Vahinkovakuutus korvasi osan menetyksistä. Myyntitappioita Jannen mukaan ei kukaan mikään taho. Laboratorion myöntämän virheen seurauksia selvitetään yhä.

– Tilalla sitä ei missään ollutkaan, kun asiaa tutkittiin, Lassi Kuorttinen painottaa.

Kaikkiin uhiin ei voi varautua

Salmonellaepäily näytti, miten nopeasti tilan arki voi pysähtyä. Nyt huoli nousee peloilta ja itärajalta: villisikojen mukana leviävä afrikkalainen sikarutto voi tuoda mukanaan rajoituksia, joihin viljelijä ei voi täysin varautua.

– Omin toimin emme voi siltä suojaautua.

Luomukauraviljelmiä voivat uhata tiukat maatalousrajoitukset, jos afrikkalainen sikarutto leviää yhä syvemmälle. Tartuntavyöhyke ulottuu jo Itä-Uudellemaalle, ja sen pelätään laajenevan koko Kaakkois-Suomeen. Ruokaviraston ohjeistus määrää, että tartuntavyöhykkeen rajaamalla alueella pelloille eikä metsiinkään ole menemistä, ei edes marjaan tai sieneen. Tosin osaan rajoituksista voi hakea lievennystä eli poikkeuslupaa.

– Sikaruton leviäminen olisi meille shokki niin kuin se on kaikille maatalousyrittäjille, Lassi Kuorttinen sanoo.

Tulevaisuus ei synny pakolla

Tulevaisuus ei näyttäydä Partalassa vain uhkina. Tilan jatkuva riippuu siitä, millaisessa kunnossa työ, rakennukset ja ihmiset siirtyvät seuraaville.

Munapuodissa kauppa käy. Yrittäjäperheiden serkukset osallistuvat myynnin asiakaspalveluun.

Vuonna 2017 valmistui uusi pakkaamorakennus ja suosittu munapuoti sen kylkeen. Samalla tila investoi energiaratkaisuihin: aurinkoenergiaan ja biolämpölaitokseen.

Uudistaminen ei tarkoita vain kasvua, vaan myös työn tekemistä viisaammin. Kuorttisilla on kehittynyt hyvä ymmärrys eläinten hyvinvoinnista. Kanaluvun kasvattaminen ei ole heille ollut pääasia.

Apua työkyvyn tueksi

MELASSA VAKUUTETTUJA maatalousyrittäjiä on Suomessa noin 46 000. Viljelijöitä heistä on enin osa, noin 42 000 vakuutettua.

Maatalousyrittäjillä työkyvyttömyys johtuu perinteisesti tuki- ja liikuntaelinsairauksista, mutta henkinen kuormitus on ollut jo pidempään kasvussa.

Melan työkykypäällikkö **Pirjo Saari** kertoo, että Melalla on 13 työkykyneuvojaa, jotka tarjoavat maksutonta ja luottamuksellista apua työkyvyn tueksi sekä ennaltaehkäisevästi että kriittisimmissäkin tilanteissa.

– Mietimme järkeviä ratkaisuja ja kokenamme paikkoja. Emme ole koskaan pelänneet muutosta.

Satavuotias tila ei elä pakosta, vaan jokainen sukupolvi on löytänyt työhön oman suhteensa. Yrittäjien jälkikasvuna kahdeksan serkusta hyörii jo nyt tilan töissä mukana.

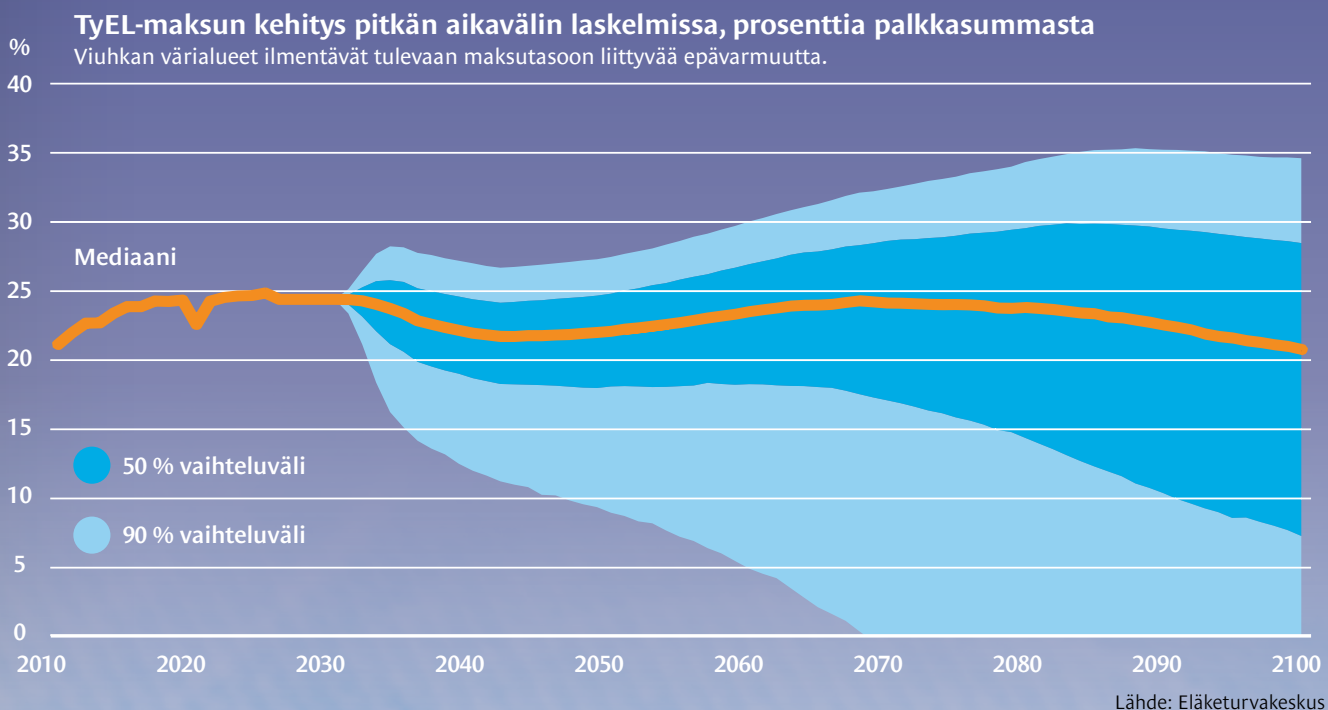
– Jokainen sukupolvi on tuonut tilaan oman juttunsa. Nuorten päätöksen pitää olla heidän omansa, Kaisa Rautakannel sanoo. /

LÄHDE: MELA

Eläkemaksut sidoksissa sijoitustuottoihin

Eläkeuudistus kasvatti sijoitusten roolia eläketurvan rahoituksessa. Markkinoiden nousut ja laskut vaikuttavat tulevaisuudessa aiempaa voimakkaammin eläkemaksujen kehitykseen.

Eläkemaksun vaihteluväli 50 ja 90 prosentin todennäköisyydellä

Työeläkkeitä rahoitetaan työeläkemaksuilla. Yksityisaloilla työntekijän eläkelain (TyEL) työeläkevakuutusmaksuista noin viidesosa rahastoidaan ja sijoitetaan tulevaisuudessa maksettavia eläkkeitä varten. Eläkkeiden rahoituksessa yhä keskeisemmässä roolissa ovat sijoitustuotot, erityisesti osakesijoitusten kehitys. Sijoitustuotot vaikuttavat siihen, kuinka paljon työeläkemaksuja täytyy kerätä työnantajilta ja palkansaajilta.

Viimeisin eläkeuudistus kasvattaa sijoitustuottojen osuutta työeläkkeiden rahoituksessa.

Viuhkaennuste kuvaa TyEL-maksun kehitystä Eläketurvakeskuksen (ETK) pitkän aikavälin stokastisissa laskelmissa,

jossa mallinnetaan sijoitustuottoihin, inflaatioon ja ansiotason kasvuun liittyvää epävarmuutta. Sen värialueet näyttävät työeläkemaksun mahdollisen vaihteluvälin. Viuhka havainnollistaa, miten erityisesti sijoitustuottojen kehitys vaikuttaa maksutasoon pitkällä aikavälillä.

Hyvät tuotot hillitsevät maksujen nousua, heikot lisäävät sitä. Mitä enemmän rahoitus nojaa sijoitustuottoihin, sitä suuremmiksi kasvavat erot eri tulevaisuuskuvien välillä.

Enemmän osakkeita, enemmän tuottomahdollisuuksia.

Työeläkkeiden rahoitus näyttää aiempaa vahvemmalta, mutta tulevaan eläkemaksun tasoon liittyy paljon epävarmuutta.

Maksut voivat alentua, jos sijoitukset tuottavat hyvin

Työstä kertyvästä ansiosidonnaisesta eläketurvasta huolehditaan palkanmaksun yhteydessä kerätyllä työeläkevakuutusmaksulla. Työeläkkeen maksamisesta huolehtivat näin työnantaja ja työntekijä yhdessä.

Yksityisellä sektorilla työntekijän eläkelain mukainen keskimääräinen TyEL-vakuutusmaksu on sovittu vuoteen 2030 asti, ja se säilyy siihen saakka nykytasoisena eli 24,4 prosenttia palkasta.

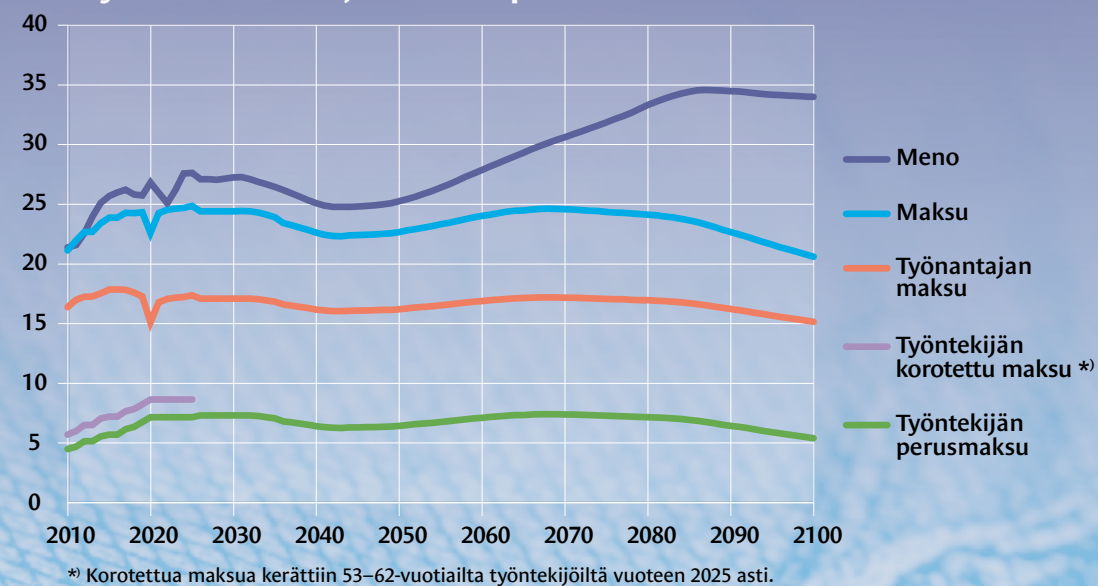
Eläketurvakeskuksen laskelman mukaan näyttää siltä, että maksutasoa voitaisiin laskea ensi vuosikymmenellä. Maksu olisi alimmillaan 2040-luvulla runsaassa 22 prosentissa. Vuosisadan puolivälissä se alkaisi jälleen nousta.

Hyvin pitkällä aikavälillä maksua olisi ennusteen mukaan mahdollista jälleen laskea, mutta vuosisadan lopun maksutasoon liittyy paljon epävarmuutta.

Työeläkevarat mahdollistavat maksutason pitämisen varsin vakaana, vaikka eläke-menot kasvavat suhteessa palkkasummaan. Tulevaisuudessa yhä suurempi osa TyEL:n eläkemenoista rahoitetaan eläkevaroilta saatavalla tuotolla.

Enemmän osakkeita, mutta enemmän myös sijoitusriskiä.

TyEL:n eläkemeno tällä vuosisadalla sekä TyEL-maksun osat, suhteessa palkkasummaan

Eläkeuudistus

- parantaa yksityisten alojen työeläkelaitosten mahdollisuuksia tavoitella parempia tuottoja eläkevaroilta
- mahdollistaa aiempaa riskipitoisemmat sijoitukset ja jopa 85 prosentin osakepainon
- vähentää sijoitusten pakkomyyntiä epäsuotuisina aikoina
- kasvattaa tuottovaihtelua niin hyvässä kuin pahassa.

Lakisääteiset eläkkeet, pitkän aikavälin laskelmat 2026

Raportissa esitetään Eläketurvakeskuksen laskelmat lakisääteisistä eläkkeistä vuosille 2026–2100. Raportissa tarkastellaan eläkemenojen ja etuustason kehitystä sekä työeläkkeiden rahoitusta.

Eläketurvakeskuksen pitkän aikavälin laskelmat

Onko eläkemaksu kohdallaan?

Työeläkevakuutusmaksu on 24,4 prosenttia palkoista. Työmarkkinajärjestöjen sopimuksen mukaan tämä on maksun taso myös lähivuosina. Tuore pitkän aikavälin raportti kertoo, että riskipreemio vaikuttaa maksulaskelmiin merkittävästi. Mitä riskipreemio on ja kenelle sen hyödyt ja kustannukset kohdistuvat?

Eläketurvakeskus julkaisi kesäkuussa raportin *Lakisääteiset eläkkeet – pitkän aikavälin laskelmat 2026*. Raportti sisältää monipuolisia laskelmia eläketurvan kehityksestä.

Raportin peruslaskelma kertoo, kuinka työntekijän eläkelain (TyEL) vakuutusmaksu kehittyisi keskimääräisten oletusten mukaan (kuvio 1).

On hyvä huomata, että etuussäännökset on kirjattu lakiin yksityiskohtaisesti. Sen sijaan TyEL-maksun määräytymisestä laissa on vain yleisluoteiset säännökset. Käytännössä työmarkkinoiden keskusjärjestöt päättävät siitä harkintansa perusteella lain asettamien reunaehtojen sisällä.

Vakuutus poistaa osan riskeistä

Riski kulutusmahdollisuuksien vaihtelusta on kustannus, joka alentaa hyvinvointiamme. Työeläkejärjestelmän eräs hienous on siinä, että se kykenee poistamaan yksilökohtaisia riskejä suhteellisen edullisilla kustannuksilla. Yksittäisten ihmisten elinajat ja työkyky vaihtelevat paljon. Tällaisten riskien poistamisessa työeläkevakuutus on tehokas.

Kaikkiin kohdistuvia riskejä eläkejärjestelmä ei kuitenkaan voi poistaa. Mikään muukaan järjestely ei kykene tähän. Sen sijaan jonkun on kannettava kustannukset

Vakuutus poistaa osan riskeistä, mutta ei kaikkiin kohdistuvia riskejä

tällaisista riskeistä. Koko väestön elinajan pituus on esimerkki tällaisesta riskistä.

Myöskään sijoitusmarkkinoiden kokonaisriskiä eläkejärjestelmä ei voi poistaa. Osa sijoitusriskeistä voidaan poistaa hajautamalla varat eri kohteisiin, mutta jäljelle

jäävää markkinariskiä ei voida hajauttaa. Tämä riski on jonkun kannettava, ja vastineeksi siitä markkinat tarjoavat riskipreemion. Riskipreemio tarkoittaa sitä lisätuottoa, jota riskillisiltä sijoituksilta odotetaan verrattuna riskittömiin sijoituksiin.

Pitkän aikavälin raportissa oletamme, että eläkesijoitusten riskipreemio on pitkällä aikavälillä 2,4 prosenttia.

Nuorimmat kantavat sijoitusriskin

Työeläkejärjestelmässä eläkevarojen sijoitustuotto vaikuttaa eläkemaksuun. Tästä seuraa, että nuorimmat ikäluokat ja tule-

vat sukupolvet kantavat sijoitusriskistä suurimman osan. Vanhemmat ikäluokat eivät kannalta oleellista sijoitusriskiä. Heidän eläkkeensä on pitkälti kartutettu, eikä maksutasoon enää tehtäne suuria muutoksia työuran aikana.

Nykyinen työntekijän eläkelain mukainen TyEL-maksu on 24,4 prosenttia palkoista. Laskennallinen vakiomaksu riskipreemion kanssa on vajaa 23 % ja ilman riskipreemiota se on lähes 32 %. Laskennallinen vakiomaksu tarkoittaa maksua, jota voitaisiin ylläpitää pysyvästi, mikäli laskelman oletukset toteutuisivat.

Yksinkertaistava tulkinta pitkän aikavälin raportista on, että TyEL-maksua voitaisiin alentaa, koska raportin mukaan TyEL:n vakiomaksu on alle 23 prosenttia palkoista.

Tämä tulkinta sisältää ajatuksen, että tulevia riskipreemioita tulisi käyttää nykyisten vakuutettujen hyväksi. Nykyisenkin maksutason perustelu vakiomaksulaskelmalla sisältää saman ajatuksen, koska ilman tulevia riskipreemioita TyEL:n laskennallinen vakiomaksu olisi lähes 32 prosenttia palkoista.

Jos odotettavissa olevia riskipreemiota käytetään nyt, hyöty kohdistuu nykyisille maksajille. Sijoitusriskit sen sijaan kohdistuvat ennen kaikkea nuorempiin ja tuleviin sukupolviin.

Työeläkemaksu kustannusmittarina

Eläkemaksua käytetään usein mittarina sille, kuinka kalliita työeläkkeet ovat. Tämä mittari antaa kuitenkin liian edullisen kuvan kustannuksista, jos odotettavissa olevat riskipreemiot alentavat eläkemaksua.

Eläke on lupaus tulevasta kulutuksesta. Jos halutaan arvioida, mitä tämän lupauksen rahoittaminen maksaa, oikea vertailukohta ei ole riskillisten sijoitusten odotettu tuotto vaan riskitön reaalikorko.

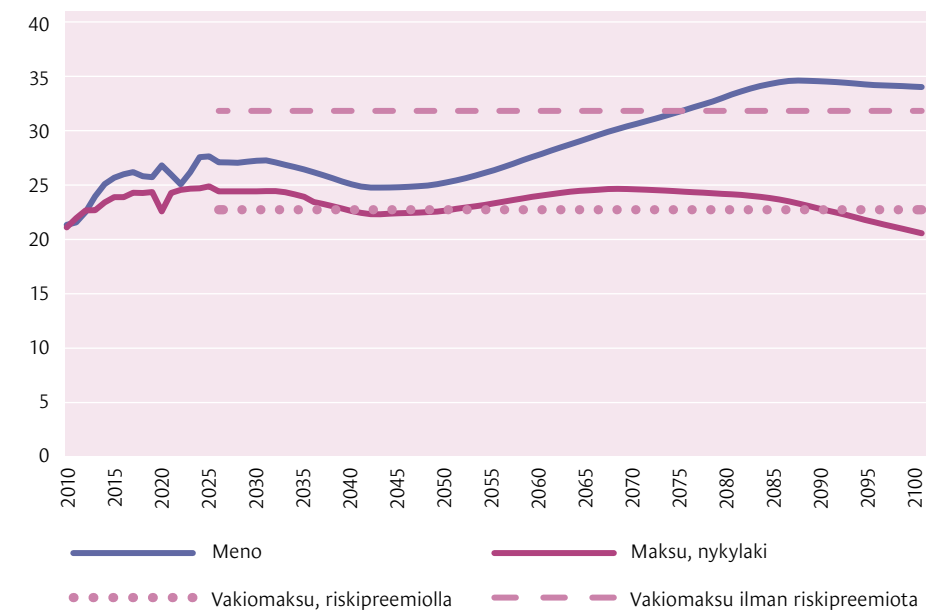
Edelliset maksuprosentit konkretisoivat suuruusluokkia: riskipreemio alentaa TyEL:n vakiomaksua lähes yhdeksän prosenttiyksikköä.

Tarkat riskinjakosäännöt puuttuvat

Tulevaisuudessa TyEL-maksun muutospainheet ovat todennäköisesti merkittäviä. Huonot ajat seuraavat hyviä ja päinvastoin.

TyEL-meno ja -maksu suhteessa palkkasummaan

prosenttia palkoista

Säännöt eivät kuitenkaan kerro, milloin ja miten paljon maksutasoa tulisi muuttaa. Kiinnitetty maksutasokaan ei ole vaihtoehto etuusperusteisessa järjestelmässä.

Maksun on joustettava mahdollisesti paljonkin, mutta emme tiedä, millä säännöillä se joustaa. Niinpä emme tiedä, kuinka paljon eri-ikäiset kantavat sijoitusriskiä. Seu-

rauksena emme tiedä, mikä olisi kohtuullinen kompensatio riskinkannosta.

Sijoitusriskin kasvattamiselle on hyvä perustelu: todennäköisesti se lisää suomalaisten varallisuutta. Eri sukupolvien ja ikäluokkien tasapuolinen kohtelu on kuitenkin mahdotonta ilman selkeitä sääntöjä riskien ja varojen jaosta. /

Pitkän aikavälin laskelmissa hahmottuu kokonaiskuva

ELÄKETURVAKESKUKSEN pitkän aikavälin laskelmista on ilmestynyt kattava raportti kesällä 2026. Sen avulla hahmottuu kokonaiskuva eläketurvan kehityksestä tulevana vuosikymmeninä.

Raportissa esitellään laskelmat lakisääteisten eläkkeiden kehityksestä vuosille 2026–2100. Pääpaino on työeläkkeistä koskeissa laskelmissa.

Seikkaperäisesti raportissa tarkastellaan muun muassa eläkemenojen ja etuustason kehitystä sekä työeläkkeiden rahoitusta.

Raportin keskeisimpiä tuloksia ovat eri työeläkejärjestelmien rahoitustilanteen kehitys deterministisissä laskelmissa sekä TyEL-järjestelmän stokastinen rahoituslaskelma.

Lakisääteiset eläkkeet, pitkän aikavälin laskelmat 2026

Eläketurvakeskuksen raportti
Tekijät: Heikki Tikanmäki, Timopekka Hakola, Konsta Kallama, Sampo Lappo, Tuija Nopola ja Martti Rasimus.

Tapasimme Elina Fogelholmin

Veritas kasvaa vauhdilla

Pieni työeläkeyhtiö haastaa alan jättiläiset henkilökohtaisella palvelulla. ”Toimimme kuin pieni kylä”, kiteyttää Veritasta vuoden luotsannut Elina Fogelholm.

Meillä kaikki tuntevat toisensa, kertoo Veritaksen toimitusjohtaja **Elina Fogelholm**. Suomen pienimmän työeläkeyhtiön etuna ovat matalat hierarkiat ja nopea päätöksenteko. Fogelholmin mukaan ketteryys näkyy niin sijoitustoiminnassa kuin asiakaspalvelussa.

Yhtiön palvelulupaus on yksinkertainen: puheluusi vastaa ihminen alle 20 sekunnissa.

Palvelulle näyttää olevan kysyntää. Veritaksen vakuutusmaksutulo on kasvanut lähes viidenneksen vuodesta 2023.

Mutta miten säilyttää henkilökohtainen palvelu, kun asiakkaiden määrä kasvaa ja alan tehokkuuskilpailussa olisi pysyttävä mukana?

– Pyrimme automatisoimaan rutiinityötä, jotta asiakkaiden palveluun jää enem-

män aikaa. Verkkopalveluista taas pyritään tekemään niin selkeitä, että vastaukset löytyvät usein ilman puheluakin.

Fogelholm siirtyi Veritaksen toimitusjohtajaksi Danske Bankista vuonna 2025. Hänen edeltäjänsä **Carl Haglund** siirtyi Aktiaan.

Maakunnista kasvua

Asiakaspalvelun lisäksi Fogelholm korostaa yhtiön sijaintia Turussa erottautumistekijänä. Veritas on ainoa työeläkeyhtiö, jonka pääkonttori sijaitsee pääkaupunkiseudun ulkopuolella.

Yhtiö tunnetaan vahvoista juuristaan Suomen ruotsinkielisillä alueilla, mutta viime vuosien kasvu on tullut pitkälti muualta Suomesta.

Fogelholmin mukaan maakuntien pienten ja keskisuurten yrittäjien on helpompi samaistua yritykseen, joka ei tule Helsingistä.

– Meille alueellinen identiteetti ei ole vain toimistoja kartalla, vaan osa toimintakulttuuria. Kyse on tavasta kohdata asiakkaita ja ymmärtää pk-yritysten toimintaympäristöä.

Kilpailu kirittää

Fogelholm ei allekirjoita julkisuudessa aika ajoin esitettyä näkemystä, jonka mukaan työeläkejärjestelmä toimisi tehokkaammin yhden toimijan varassa.

Elina Fogelholm kuvattiin Vartiovuoren tähtitornilla Turussa.

Kun neljä yhtiötä kilpailee samoista asiakkaista, palvelu paranee ja toiminta tehostuu. Kilpailu kiristyi entisestään vuonna 2023, kun alalla siirryttiin yhtiökohtaiseen hoitokustannusmaksuun.

Käytännössä kyse on eläkemaksun hoitokustannusosasta. Mitä tehokkaammin yhtiö hoitaa asiakkaidensa eläketurvaa, sitä kilpailukyisemmäksi sen maksu muodostuu.

– Kilpailu tarjoaa myös vaihtoehtoja, kun yhtiöt profiloituvat eri tavoin. Esimerkiksi

meillä on erikoisosaamista pienten yritysten palvelussa.

Fogelholm ei pidä suurta kokoa tehokkuuden takeena edes sijoitustoiminnassa. Pienemmän toimijan etuna on hänen mukaansa ketteryys: markkinamuutoksiin voidaan reagoida nopeasti ilman raskaita päätösprosesseja.

– Monesti voimme parin henkilön kanssa miettiä, mikä ratkaisu on järkevin, ja saada sen nopeasti toteutettua. /

”Meillä kaikki tuntevat toisensa.”

Asiakkaat kiittävät, mutta moni ei tunne Veritasta

Elina Fogelholmin mukaan Veritaksen seuraava kasvun paikka on tunnettuus.

Yhtiö saa omilta asiakkailtaan hyvää palautetta, mutta moni ei vielä tunne Suomen pienintä työeläkeyhtiötä lainkaan. Viime vuosina kasvua on kuitenkin tullut eri puolilta Suomea, mikä kertoo siitä, että tunnettuus on vähitellen laajentunut uusien asiakasryhmien keskuuteen.

Tuoreimman asiakastytytyväisyysmitauksen mukaan asiakkaat arvostavat erityisesti nopeaa palvelua ja henkilökohtaista yhteyshenkilöä.

– Haaste ei ole niinkään siinä, mitä asiakkaat ajattelevat meistä, vaan siinä, kuinka moni meidät tuntee, Fogelholm kertoo.

Telan Saara-Sofia Sirén:

Tulopuoli unohtuu eläkekeskustelussa

Leikkausten sijaan eläkekeskustelu on käännettävä järjestelmän tulopuoleen. Nyt tarvitaan talouskasvua, suurempaa palkkasummaa ja lisää työssäkäyviä, sanoo Työeläkevakuuttajat Telan uusi toimitusjohtaja Saara-Sofia Sirén.

Toukokuun alussa Työeläkevakuuttajat Tela ry:n toimitusjohtajana aloittanut **Saara-Sofia Sirén** sai lentävän lähdön vaikuttamistyöhön, kun hän vieraili alkukesällä SDP:n, keskustan ja kokoomuksen puoluekokouksissa.

Niissä oli helppo tavoittaa poliittiset päättäjät, joista moni oli tuttu jo Sirénin kansanedustajavuosilta 2015–2026.

Keskeinen puheenaihe oli tulevan hallituskauden toimenpiteet, joilla työeläkejärjestelmä pidetään vastaisuudessaakin hyvässä kunnossa.

Telan vaalitavoitteiden lista oli valmistunut jo ennen Sirénin taloon tuloa. Hän sanoo kuitenkin seisovansa täysin sen takana.

– Teemat ovat erinomaiset. Niitä on ollut mukavaa lähteä edistämään, Sirén sanoo.

Talouskasvu turvaa tulevat eläkkeet

Kansanedustaja Sirénin työtä hallitsivat politiikan päivänpolttavat poliittiset kysymykset ja hallituskauden tavoitteiden läpivienti. Työeläkekysymyksissä perspektiivi vaihtui vuosikymmenien mittaiseksi.

Tämä näkyy myös Telan vaalitavoitteissa, joissa korostuu eläkejärjestelmän pitkän aikavälin kestävyysvarmistaminen.

– Oleellista on lähteä vahvistamaan tulopuolta. Talouskasvu on paras tapa turvata eläkkeet. Tulevan hallituksen tulee keskittyä toimenpiteisiin, jotka kasvattavat työeläkkeidenkin maksamisen pohjana olevaa palkkasummaa, Sirén perustelee.

Telan mielestä palkkasummaa voidaan kasvattaa esimerkiksi nostamalla nuorten

koulutustasoa ja edistämällä työperäistä maahanmuuttoa.

– Näistä teemoista toki keskustellaan paljon, mutta niitä ei tule välttämättä linkittää eläkekysymyksiin.

Myös työurien pidentämiseen ja työssä jaksamiseen pitäisi Sirénin mielestä kiinnittää nykyistä enemmän huomiota.

Eläkkeet huono kohde nopeille säästöille

Tulopuolen vahvistamisen sijaan eläkekeskustelussa on voimistunut vaatimus siitä, että myös eläkejärjestelmän on osallistuttava julkisen talouden säästötalkoisiin. Velkajarrusopimuksessa puolueet ovat sitoutuneet hillitsemään julkisen talouden velkaantumista tulevan kahdeksan vuoden aikana.

”Talouskasvu on paras tapa turvata eläkkeet.”

– Sopeutustoimet ovat väistämättömiä, mutta lähtökohtaisesti niitä tulisi hakea valtiontalouden puolelta eikä työeläkejärjestelmästä, Sirén korostaa.

Hänen mukaansa työeläkkeiden leikkauksilla tai eläkemaksun alentamisella voitaisiin ehkä tukea välillisesti valtion ja kuntien taloutta, jos alennus kasvattaisi verotuloja ja työllisyyttä. Koko julkista taloutta se ei kuitenkaan automaattisesti vahvistaisi, sillä samalla eläkejärjestelmän maksutulot ja mahdollisesti sen ylijäämä pienenisivät.

– Eläkejärjestelmän muutokset vaikuttavat vuosikymmeniä eteenpäin. Siksi ne soveltuvat huonosti julkisen talouden akuuteihin sopeutustarpeisiin.

Lakisääteinen työeläkejärjestelmä laskeaan kansantalouden tilinpidossa osaksi julkista sektoria, mutta sitä hoidetaan ja rahoitetaan itsenäisesti valtion yleisen budjetin ulkopuolella.

– Työeläkejärjestelmän erottaminen valtiontaloudesta on perusteltua.

Eläketurvakeskuksen kesäkuussa julkaisema pitkän aikavälin laskelma kertoi työeläkejärjestelmän olevan odotettuaakin vahvemmalla pohjalla.

– Tämä osoittaa, että työeläkejärjestelmän kehittäminen huolella harkiten on tuottanut hyviä tuloksia.

Sirénin mukaan tehtyjen uudistusten ansiosta työeläkemaksua olisi tulevaisuudessa mahdollista jopa laskea, parantaa eläkkeitä tai lisätä työeläkkeiden rahastointia. Työeläkemaksun tasosta on sovittu vuoteen 2030 asti.

Kolmikannasta kannattaa pitää kiinni

Työnantajien, työntekijöiden ja valtiovalan yhdessä valmistelemista työeläkeuudistuksista on Suomessa hyvät kokemukset. Kolmikannasta kannattaa Sirénin mielestä pitää kiinni.

– Annan paljon arvoa sille, että eläkejärjestelmää on pystytty kehittämään laajapohjaisesti ilman voimakasta vastakkainasettelua. Ero vaikkapa budjettineuvottelujen kaltaisiin poliittisiin väentöihin on suuri.

Saara-Sofia Sirén siirtyi Telan toimitusjohtajaksi keväällä Suvi-Anne Siimeksen jälkeen.

Ennen Telaa Saara-Sofia Sirén toimi kokoomuksen kansanedustajana vuosina 2015–2026.

”Työeläkkeiden erottaminen valtiontaloudesta on perusteltua.”

Sirénin mielestä työeläkejärjestelmän kehittäminen kuuluu perustellusti sen rahoittajille eli työntekijöille ja työnantajille. Eduskunta päättää viime kädessä lainsäädännöstä, mutta työeläkeasioiden laaja-pohjainen valmistelu antaa käsittelylle hyvän pohjan.

– Tätä varsin hyvin toimivaa mallia en lähtisi mylläämään. Eläkejärjestelmää koskevia päätöksiä ei tule tehdä hätiköiden, sillä niillä on yleensä hyvin kauaskantoisia vaikutuksia. Tätä aion viestiä myös entisille kollegoilleni Arkadianmäellä.

Harkitut päätökset parantavat uskottavuutta

Huolella harkitut päätökset ovat Sirénin mielestä työeläkejärjestelmän uskottavuuden peruskivi. Hän on huolissaan siitä, että etenkin nuorten luottamus omaan eläketurvaansa on viime aikoina rapautunut.

– Nuorten tulevaisuuden uskoa koettelee tällä hetkellä moni muukin asia. Heillä on osin myös väärää tietoa eläkejärjestelmästä. On luotu vääriä mielikuvia siitä, että eivät-hän nuoret pääse ikinä eläkkeelle tai tule saamaan mitään eläkettä.

Sirénin mukaan epävarmuutta lietsovat osaltaan yksittäiset heitot eläkejärjestelmän muuttamisesta. Viime aikoina on tehty esityksiä, joiden pitkäaikaisia vaikutuksia ei ole riittävästi arvioitu ja jotka osuisivat nimenomaan nuoriin.

– Esimerkkinä voi mainita esitykset, joiden mukaan työeläkkeen kertyminen tutkintoon johtavasta opiskelusta tulisi poistaa.

Sirénin mielestä luottamusta eläkejärjes-

telmään voidaan parantaa esimerkiksi lisäämällä työeläkkeiden rahastointia ja kohdistamalla sijoitustuottoja nykyistä enemmän nuorempien ikäluokkien eläkkeiden rahastointiin.

Tämä kuuluu Telan ja työeläkevakuuttajien tavoitteisiin seuraavalla hallituskaudella. Rahastoinnin tarvetta korostetaan edunvalvonnassa ja siihen liittyvät toimet ovat Telassa parhaillaan työn alla. ➤

YEL-uudistuksessa maksut saatava ajan tasalle

HALLITUKSEN esitys yrittäjien eläkeuudistuksesta etenee todennäköisesti lokakuun alkupuolella eduskunnan käsittelyyn.

Saara-Sofia Sirénin mielestä suunta on oikea, mutta hallituksen ajama malli lisäisi YEL-vakuuttamisen monimutkaisuutta ja kustannuksia.

Hallituksen esityksen mukaan yrittäjä voi valita kahdesta tavasta määrittää eläkemaksunsa. Maksun perusteeksi voi valita verotettavan ansiotulon tai nykyisen laskennallisen työtulomallin kaltaisen kokonaisarvion.

Sirénin mielestä hallituksen esityksen

keskeinen ongelma on, ettei eläkemaksu perustu mahdollisimman ajantasaiseen tietoon yrittäjän tuloista. Maksujen perusteena käytettäisiin verotuksessa ansiotietoja, jotka voivat olla lähes kaksi vuotta vanhoja.

– Eläkemaksun tulisi määräytyä mahdollisimman reaaliaikaisesti, jotta se reagoi yritystoiminnan tulonvaihteluihin, Sirén huomauttaa.

Hän arvostelee myös sitä, että uudistus kasvattaisi valtion maksutaakkaa yrittäjien eläkkeiden rahoittamisessa ensi vaalikaudella yli 100 miljoonalla eurolla.

Matti Huutola Eläkeläiset ry:stä varoittaa eläkeleikkausten heikentävän kansalaisten luottamusta eläketurvaan.

Mika Niemelä valtiovarainministeriöstä muistuttaa, että mitään ei voi rajata julkisen talouden säästöjen ulkopuolelle.

Petra Pulli Suomen ylioppilaskuntien liitosta painottaa, että säästöissä on huomioitava sukupolvien välinen oikeudenmukaisuus.

Vyötä kiristetään

Myös eläkkeet mukaan säästötalkoisiin?

Voiko julkisen talouden säästötalkoot toteuttaa ilman leikkauksia eläkejärjestelmään? Mielenpisteet jakautuvat, kun asiaa kysyy valtiovarainministeriön, opiskelijoiden ja eläkeläisten edustajilta.

Valtion kirstunvartijan urakkaa ei käy kateeksi, kun julkista taloutta on sopeutettava ensi vaalikaudella 8–11 miljardia euroa. Puolueiden sopiman velkajarrun mukaisesti sopeutus on hoidettava käytännössä suorilla meno- leikkauksilla tai veronkiristyksillä.

Valtiovarainministeriön budjettipäällikkö **Mika Niemelä** sanoo, että kaikki kivet on käännettävä.

Säästöt voivat koskettaa tavalla tai toisella myös eläkejärjestelmää.

– Eläkemenot muodostavat noin neljänneksen koko julkisen talouden menoista. On vaikea nähdä, että ne sivuutettaisiin kokonaan tässä keskustelussa.

Eläkesäästöt arka puheenaihe

Esitykset eläkejärjestelmän rukkaamisesta ovat tunnetusti poliittisesti arka puheenaihe. Tämä käy hyvin ilmi, kun mukaan keskuste-

luun liittyvät eläkeläisten ja opiskelijoiden edustajat.

– Suhtaudun hyvin kriittisesti ajatukseen, että työeläkejärjestelmä otettaisiin mukaan julkisen talouden sopeutukseen, Eläkeläiset ry:n puheenjohtaja **Matti Huutola** sanoo.

Hänestä keskustelussa helposti unohtuu, että työeläkkeet rahoitetaan pääosin työntekijöiden ja työnantajien työeläkemaksuilla sekä eläkevaroista saatavilla sijoitustuotoilla. Järjestelmää hallinnoidaan erillään valtiontaloudesta.

Myös Suomen ylioppilaskuntien liiton puheenjohtaja **Petra Pulli** suhtautuu varauksellisesti ajatukseen, että työeläkejärjestelmä otettaisiin mukaan säästötalkoisiin.

– Nuorten keskuudessa eläkejärjestelmään liittyy jo ennestään epävarmuutta. Keskeisiä huolenaiheita on, kuinka korkeaksi eläkeikä vielä nousee ja kantaako järjestelmä siihen

asti, kun nykyiset nuoret aikanaan jäävät eläkkeelle.

Myös Huutola nostaa esiin järjestelmän uskottavuuden. Suomalaista työeläkejärjestelmää on rakennettu vuosikymmenten ajan työntekijöiden, työnantajien ja poliittisten päättäjien laajaan yhteisymmärrykseen perustuen.

– Jos eläke-etuuksia ryhdyttäisiin muuttamaan lyhyen aikavälin valtiontaloudellisten tarpeiden vuoksi, tämä voisi murentaa luottamusta koko järjestelmään, Huutola sanoo.

Huutola puhuu koko eläkeläisjärjestökentän suulla, sillä hän on myös eläkeläisjärjestöjen yhteenliittymän, edunvalvonnassa aktiivisen Eetu ry:n puheenjohtaja.

Pöydällä useita vaihtoehtoja

Mika Niemelä ei ota kantaa siihen, millaisia eläkejärjestelmää koskevia leikkauksia

”Jos eläke-etuuksia ryhdyttäisiin muuttamaan lyhyen aikavälin tarpeiden vuoksi, tämä voisi murentaa luottamusta koko järjestelmään.”

MATTI HUUTOLA, ELÄKELÄISET RY

pitäisi lopulta toteuttaa. Valtiovarainministeriö tuo syksyn aikana poliittisen päätöksenteon pohjaksi erilaisia vaihtoehtoja. Samalla arvioidaan niiden vaikutuksia julkiseen talouteen.

– Yksi eläkejärjestelmään vaikuttava kokonaisuus voisivat olla uudistukset, joilla pidennetään työuria. Se vahvistaisi julkista taloutta lisäämällä työllisyyttä ja vähentämällä eläkemenoja.

Niemelän mukaan tarkastelun kohteena voisivat olla myös poikkeukset, joissa työeläkettä karttuu ilman varsinaista työntekoa. Eläkettä voi kertyä esimerkiksi opiskeluaikalta, työttömyysjaksoilta tai vanhempainvapaalta.

– Tällaisten erityissääntöjen muuttaminen voisi myös yksinkertaistaa eläkejärjestelmää.

Nopeammin vaikuttavia keinoja löytyisi Niemelän mielestä jo maksussa olevista eläkkeistä.

Yksi mahdollisuus olisi leikata eläkeindekseistä, joiden mukaan maksussa olevia eläkkeitä korotetaan hintojen ja palkkojen noustessa.

Kyseeseen voisi tulla myös eläkkeiden verotuksen kiristäminen.

– Se vahvistaisi julkista taloutta nopeasti. Toisaalta verotuksen kiristämisellä olisi todennäköisesti myös kielteisiä vaikutuksia talouteen, jos eläkeläisten käytettävissä olevat tulot laskevat ja he vähentävät kulutustaan.

Niemelä huomauttaa, että eläkejärjestelmän muuttamiseen liittyy myös ajoitusongelma. Monet rakenteelliset muutokset vahvistaisivat julkista taloutta vasta vuosien tai vuosikymmenten kuluttua, kun sopeutusarve on jo lähivuosina suuri.

”Eläkemenot muodostavat noin neljänneksen koko julkisen talouden menoista. On vaikea nähdä, että ne sivuutettaisiin kokonaan.”

MIKA NIEMELÄ, VM

– Nopeasti vaikuttavat keinot puolestaan osuvat usein suoraan ihmisten käytettävissä oleviin tuloihin ja sitä kautta kulutukseen ja talouskasvuun.

Eläkkeiden verotus paras keino

Petra Pulli ei lämpene Niemelän mainitsemien työeläkekattumien karsimisesta.

Esimerkiksi opinto-, työttömyys- ja perhevapaa-ajan eläkekertymien pienentäminen osuisi eniten nuoriin aikuisiin, koska nämä jaksot ajoittuvat useimmiten työuran alkuun.

Matti Huutola varoittaa puolestaan nykyisten eläkkeiden leikkaamisen vaikutuksista kotimaiseen kysyntään. Lisäksi indeksien heikentäminen vaikuttaisi hänen mukaansa erityisen voimakkaasti pieniä eläkekeitä saavien toimeentuloon.

Hän muistuttaa, että mediaanieläke on noin 1800 euroa kuukaudessa, joten yli puolet eläkeläisistä saa tätä vähemmän. Julkisuudessa esiin nostetut erittäin suuret eläkkeet antavat hänen mielestään väärän kuvan tavallisten eläkeläisten toimeentulosta.

Eläke määräytyy ennalta sovitulla tavalla

SUOMALAINEN eläkejärjestelmä perustuu tietyille periaatteille ja yhteiskunnallisiin valintoihin, jotka on otettava huomioon nykyisessä eläkejärjestelmää koskevassa keskustelussa.

Työeläkejärjestelmä on etuusperustainen, toisin sanoen eläkkeen taso ja määräytymissäännöt on määrätty etukäteen. Luvatut eläkkeet maksetaan riippumatta siitä, miten eläkerahastot tuottavat.

Ansioiden mukaan määräytyvä eläkekertymä muodostuu työntekijän ansiotason ja työhistorian pituuden perusteella.

Eläkkeet rahoitetaan pääosin työeläkevakuutusmaksuilla, joita peritään työnantajilta ja työntekijöiltä. Kaikkia maksuja ei käytetä heti eläkkeisiin, vaan osa rahoitetaan tulevien eläkkeiden rahoittamiseksi.

Työeläketurvaa hoitavat neljä työeläkeyhtiötä, eläkesäätiöt, eläkekassat sekä julkisten alojen eläkelaitokset, joista Keva suurimpana. Hajautuksella pyritään muun muassa riskien hallintaan.

LÄHDE: ELÄKETURVAKESKUS

”Sopeutusta ei pidä rakentaa ratkaisuilla, jotka jäävät pääosin nuorten ja tulevien eläkeläisten kannettaviksi.”

PETRA PULLI, SYL

Entä jos eläkeläistenkin olisi kaikesta huolimatta osallistuttava julkisen talouden sopeutukseen?

Huutola pitää verotusta selvästi parempana keinona kuin työeläkeindeksien leikkaamista tai jäädyttämistä.

– Verotuksen kautta räsitus voidaan kohdistaa maksukyvyyn mukaan. Progressiivinen verotus on oikeudenmukaisempi vaihtoehto, jos eläkeläisten elintasosta on pakko leikata.

Kaikille oikeudenmukaisia ratkaisuja

Myös Pulli lähtisi etsimään keinoja ensisijaisesti verotuksesta, jos eläkkeistä on pakko leikata.

Keskeisenä periaatteena tulisi hänen mielestään olla maksukyky ja sukupolvien välinen oikeudenmukaisuus.

– Yksi mahdollinen keino voisi olla eläkkeiden progressiivisen verotuksen vahvistaminen.

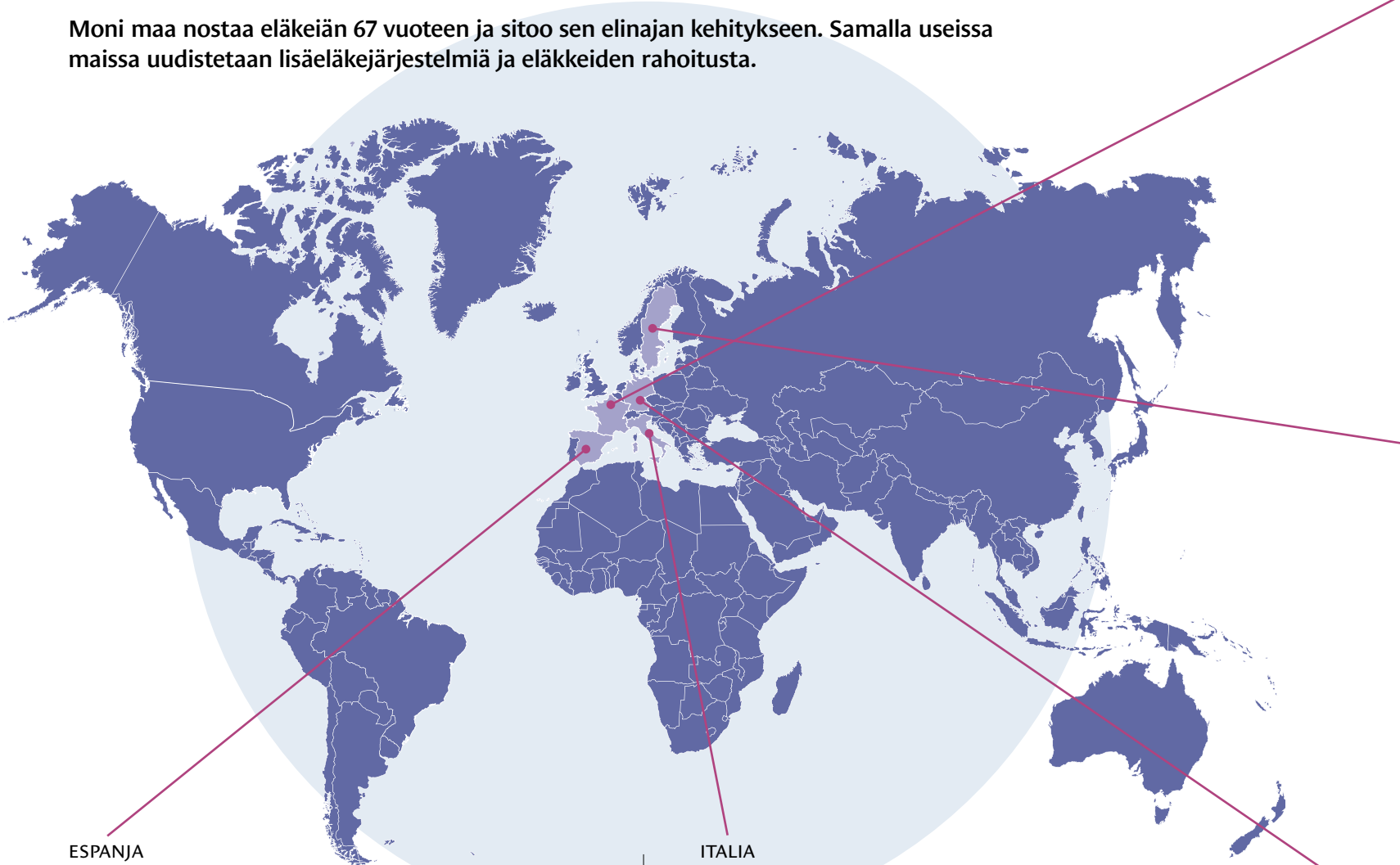
Ratkaisun etuna olisi Pullin mukaan myös se, että sopeutukseen osallistuisivat nykyiset eläkkeensaajat. Tällöin säästöjä ei siirrettäisi yksipuolisesti tuleville eläkeläissukupolville.

Pulli ei halua asettaa nuoria ja eläkeläisiä vastakkain, vaikka eläkejärjestelmän tulevaisuudesta keskusteltaessa sukupolvien välinen oikeudenmukaisuus nouseekin väistämättä esiin.

– Eläkejärjestelmässä tämä tarkoittaa sitä, ettei sopeutusta pidä rakentaa ratkaisuilla, joiden kustannukset jäävät pääosin nuorten ja tulevien eläkeläisten kannettaviksi. /

Eläkeiät nousevat, kun Eurooppa ikääntyy

Moni maa nostaa eläkeiän 67 vuoteen ja sitoo sen elinajan kehitykseen. Samalla useissa maissa uudistetaan lisäeläkejärjestelmiä ja eläkkeiden rahoitusta.

ESPANJA
Juristit voivat siirtyä yleiseen järjestelmään
ESPANJAN PARLAMENTTI hyväksyi heinäkuussa uudistuksen, joka antaa juristeille ja syyttäjille mahdollisuuden siirtää kertyneen eläkepääomansa yleiseen sosiaaliturvajärjestelmään. Juristit ja syyttäjät kuuluvat erilliseen täysin rahastoituun eläkejärjestelmäänsä, mutta eläkkeet siinä ovat jääneet matalaksi.

Tavoitteena on parantaa eläkkeitä, sillä osalla rahastoitu eläke jää alle 300 euron kuukaudessa, mikä on vähemmän kuin yleisen järjestelmän vähimmäiseläke.

Yleiseen järjestelmään siirretty eläkepääoma muutetaan vakuutuskuukausiksi. Yli 55-vuotiaille ehdot ovat muita edullisemmat.

Siirto ei ole pakollinen, vaan juristit voivat valita nykyisen rahastoidun järjestelmän ja julkisen jakojärjestelmän välillä. Loppuvuodesta avautuva siirtomahdollisuus ei kuitenkaan koske jo eläköityneitä.

El Pais 1.5.2026

ITALIA
Lisäeläkerahastoista tulee uusi normaali

ITALIA UUDISTAA yksityisen sektorin lisäeläkejärjestelmää kasvattaakseen lisäeläkkeiden kattavuutta. Nykyistä suurempi osa työntekijöiden erorahavaroista ohjautuisi lisäeläkerahastoihin.

Ensimmäisen työsuhteensa aloittavat liittyvät automaattisesti toimialakohtaiseen lisäeläkerahastoon, elleivät he erikseen irtisanoudu siitä 60 päivän kuluessa.

Työntekijän lakisääteinen eroraha (TFR, *Trattamento di Fine Rapporto*), jota työnantaja kartuttaa vuosittain 6,9 prosentilla palkasta, ohjataan rahastoon elinkaarimallin mukaisesti siten, että nuorten osakepaino on aiempaa suurempi.

Italia otti automaattisen liittymisen käyttöön jo vuonna 2007, mutta lisäeläkesäästäminen ei yleistynyt odotetusti. Vain 24 prosenttia 445 miljardin euron TFR-varoista on ohjautunut lisäeläkerahastoihin. Lisäeläkemaksuja maksaa nykyisin noin 28 prosenttia työntekijöistä.

IPE.com 11.8.2026

RANSKA
Eläkeneuvosto esittää eläkeiän nostoa 67,5 vuoteen
VANHUUSELÄKEIKÄ pitäisi nostaa Ranskassa asteittain vuoteen 2070 mennessä 67,5 vuoteen arvioi pääministerille raportoiva riippumaton eläkeneuvosto COR (*Conseil d'orientation des retraites*). Ehdotuksessa eläkeikä nousee 64 vuoteen ja neljään kuukauteen vuonna 2030 ja 66 vuoden tuntumaan vuoteen 2045 mennessä.

Nykyinen lakisääteinen eläkeikä on 62 vuotta ja yhdeksän kuukautta. Vuoden 2023 uudistuksessa sen oli määrä nousta 64 vuoteen, mutta eläkeikä on jäädytetty vuoteen 2028 asti. COR-raportissa todetaan, että eläkejärjestelmän alijäämä uhkaa kasvaa aiemmin arvioitua suuremmaksi. Keskeinen syy on syntyvyyden lasku. Vaihtoehtoina olisivat eläkemaksujen korottaminen tai eläkkeiden pienentäminen.

The Connexion 11.6.2026

RUOTSI
Oikeus linjasi: Takuueläke maksettava EU-maihin
GÖTEBORGIN KAMARIOIKEUS on kyseenalaistanut päätöksen, jolla maa lopetti takuueläkkeiden maksamisen muissa EU-maissa asuville vuonna 2023. Ennen päätöstä Ruotsi maksoi takuueläkettä noin 58 000 henkilölle, jotka asuivat toisessa EU-maassa. Suurin ryhmä oli Suomessa asuvat eläkeläiset.

Oikeuslaitoksen mukaan EU:n sosiaaliturva-asetuksen 58 artikla ei estä vähimmäisetuuksien maksamista ulkomaille. Ratkaisussa vedotaan asetuksen 7 artiklaan: rahaetuutta ei saa perua vain siksi, että saaja asuu toisessa jäsenmaassa.

Tuomio poikkeaa Ruotsin aiemmasta tulkinnasta, jonka mukaan vähimmäisetuudeksi luokitellun etuuden maksamisen voi lopettaa toisiin EU-maihin.

Svenskar i Världen, 30.7.2026

SAKSA
Eläkeikää ehdotetaan sidottavaksi elinikään

SAKSAN HALLITUKSEN asettama eläkekomissio esittää laajaa eläkeuudistusta, jonka yli 30 suositusta on tarkoitus viedä eteenpäin yhtenä kokonaisuutena. Keskeinen ehdotus on sitoa eläkeikä elinajanodotteen kehitykseen vuodesta 2032 alkaen.

Samalla lakisääteiseen eläkejärjestelmään lisättäisiin uusi rahasto-eläke, jota rahoitettaisiin työntekijöiden ja työnantajien yhteisellä kahden prosentin maksulla.

Komissio esittää myös yrittäjien, yritysjohton ja kansanedustajien liittämistä yleiseen eläkejärjestelmään sekä pitkän työuran perusteella myönnettävän vähentämättömän varhaiseläkkeen poistamista.

Uudistuksella pyritään vahvistamaan järjestelmän rahoitusta väestön ikääntyessä.

Rentenkommission, Saksan työ- ja sosiaaliministeriö 23.6.2026

Eläkeiät jatkavat Euroopassa nousuaan

EUROOPAN MAISSA ELÄKEIÄT vaihtelevat noin 62 ja 67 ikävuoden välillä.

Matalimmat eläkeiät ovat Norjassa (62 vuotta) ja Ranskassa (62 vuotta ja 9 kuukautta). Molemmissa maissa eläkeikää ollaan nostamassa, mutta uudistusten eteneminen on viivästynyt. Norjassa eläkeikää ollaan sitomassa eliniän muutokseen vuodesta 2029 alkaen.

Norjassa eläkkeen voi saada ennen 67 vuoden ikää vain silloin, kun eläkettä on karttunut vähimmäismäärä. Ranskassa puolestaan alimmassa eläkeiässä eläkkeen saa vähentämättömänä vain pitkän työuran perusteella.

Vertailimme eri maiden eläkeikä Euroopassa (taulukko). Keskimääräinen eläkeikä Euroopassa on noin 65 vuotta. Se on yleinen erityisesti itäisessä Euroopassa. Baltian maissa sekä Unkarissa, Sloveniassa, Puolassa ja Romaniassa (miehet) eläkkeelle pääsee 65-vuotiaana.

Osassa Itä- ja Keski-Euroopan maita naisilla on tosin edelleen matalampi eläkeikä kuin miehillä. Eläkeiät yhteinäistetään kuitenkin vähitellen kaikissa muissa maissa paitsi Puolassa, jossa eläkeiän nosto peruttiin kymmenen vuotta sitten.

Korkein yleinen eläkeikä on 67 vuotta. Se on käytössä Tanskassa, Alankomaissa ja Islannissa sekä myös Bulgariassa, Kreikassa ja Italiassa. Näissä maissa eläkkeelle voi kuitenkin päästä aiemmin, jos vakuutusajaa on kertynyt noin 40 vuotta tai enemmän.

Tanskassa eläkeikä on jo päätetty nostaa 70 vuoteen. Eläkeikä nousee tälle tasolle vasta vuonna 2040 pitkän siirtymäajan jälkeen. Tanskassa ja monissa muissa maissa eläkeikä seuraa eliniän kehitystä.

Viimeisimpänä elinikään perustuvan eläkeiän on ottanut käyttöön Ruotsi. Alin eläkeikä nousi siellä tänä vuonna 64 vuoteen.

Eläkeiät vertailumaissa

Alankomaat	67
Tanska	67
Saksa	66,33
Viro	65
Suomi	64,75
Ruotsi	64
Ranska	62,75
Norja	62

Euroopan eläkeikävertailut
Etk.fi-palvelussa

Sosiaaliturva seuraa sinua ulkomaille

Sosiaaliturva kannattaa selvittää etukäteen ulkomaille töihin lähdetessä. Euroopassa sosiaaliturva pysyy yleensä ennallaan, vaikka työskentelymaa vaihtuisi – kunhan työnantaja pysyy samana ja taskussa on A1-todistus.

Ulkomailla työskentely voi aiheuttaa muutoksia työnantajan pakollisiin sosiaalivakuutusmaksuihin ja työntekijän sosiaaliturvaan.

Jos ulkomailla työskentelevä henkilö kuuluu Suomen sosiaaliturvaan, kaikki lakisääteiset sosiaalivakuutusmaksut maksetaan Suomeen ja työntekijän etuudet pysyvät pääsääntöisesti samana.

Se, kuuluuko henkilö Suomen sosiaaliturvaan, ratkaistaan käytännössä työnantajan Eläketurvakeskuksesta (ETK) hakeamalla A1-todistuksella.

A1-todistus kertoo, että EU- tai ETA-maahan, Isoon-Britanniaan tai Sveitsiin töihin siirtyvän työntekijän lakisääteiset vakuutukset pysyvät Suomessa eikä työnantaja joudu maksamaan maksuja kahteen maahan. Käytäntö on pääsääntöisesti voimassa myös niissä maissa, joiden kanssa Suomella on sosiaaliturvasopimus.

Ulkomailla voi työskennellä A1-todistuksen voimin kaksi vuotta kerrallaan joko yhtäjaksoisesti tai pätkissä. Sama koskee yrittäjää.

Jos A1-todistusta ei voida myöntää, työnantajan tulee vakuuttaa työntekijä työskentelymaassa.

Myös tilanteissa, jossa henkilö lähtee paikallisen työnantajan palvelukseen vaikkapa Espanjaan, hänen sosiaaliturvansa määräytyy Espanjan lainsäädännön mukaisesti. Hänen eläkkeensäkin kertyy tällöin Espanjaan.

Sääntöviidakon kanssa ei tarvitse jäädä yksin.

– Toisin sanoen A1-todistusmenettely koskee vain suomalaisen lähettävän työnantajan palveluksessa tilapäistä ulkomailla työskentelyä, tarkoittaa ETK:n ulkomaantöiden vakuuttamisen erityisasiantuntija **Marjaana Lundqvist**.

Jos työskentely tapahtuu maassa, joka ei ole EU- tai sosiaaliturvasopimusmaa, vaativat sosiaaliturva-asiat perinpohjaisen selvityksen. Velvollisuus lakisääteisten maksujen selvittämisestä ja maksamisesta on aina työnantajalla.

Jos työntekijä siirtyy työnantajan suostumuksella etätöihin esimerkiksi Thaimaahan, jonka kanssa Suomella ei ole sosiaaliturvasopimusta, työnantajan tulee selvittää sosiaalivakuutusvelvoitteet molemmissa maissa.

– Työnantaja voi joutua silloin maksamaan sosiaalivakuutusmaksuja sekä Suomeen että työskentelymaahan, Lundqvist toteaa.

Lundqvist kehottaa ulkomaan työkuvioita pohtivia ottamaan ajoissa rohkeasti yhteyttä Eläketurvakeskuksen asiakaspalveluun. Siellä osataan kertoa, mitkä asiat työnantajan ja työntekijän kannattaa eri tilanteissa ottaa huomioon.

Sääntöviidakon kanssa ei tarvitse jäädä yksin. /

Sosiaalivakuutusmaksut kansainvälisissä työskentelytilanteissa

A1-todistus avaa oven moneen maahan

Työnantaja hakee ulkomaille lähtevälle työntekijälle A1-todistuksen Eläketurvakeskuksesta, kun työntekijän sosiaaliturva halutaan pitää Suomessa. Todistuksen myöntämisen jälkeen Kela lähettää työntekijälle eurooppalaisen sairaanhoitokortin.

Samankaltainen käytäntö koskee maita, joiden kanssa Suomella on sosiaaliturvasopimus. Niitä ovat Australia, Chile, Etelä-Korea, Intia, Israel, Japani, Kanada, Kiina, Quebec sekä Yhdysvallat.

Varmista sosiaaliturvasi ennen kuin pakkaat

Työnantajan sosiaalivakuutusmaksuja ovat Suomessa työeläkevakuutus-, työtapaturma- ja ammattitautivakuutus-, työttömyysvakuutus- sekä sairausvakuutusmaksut. Suomessa ne maksetaan eri tahoille, mutta muualla käytäntö voi olla toinen.

Työnantaja vastaa näistä maksuista silloinkin, kun työntekijä on omasta aloitteestaan etätöissä ulkomailla.

Myös työntekijän on hyvä varmistaa, että sosiaaliturva ja vakuutukset ovat voimassa.

Palkittu verkkosivusto auttaa ilmaiseksi

Eläketurvakeskuksen verkkopalvelu palkittiin European Labour Authority Good Practice -kilpailussa toukokuussa. Kilpailussa etsittiin hyviä käytäntöjä sosiaalivakuutusten maksamiseen eri maissa.

Palvelussa kerrotaan Suomen sosiaalivakuutusmaksuista selkeästi ja sen avulla voi selvittää, mitä maksuja ulkomaantöiden aikana tulee maksaa Suomeen.

Palvelun verkko-osoite: <https://asiointi.etk.fi/ui/kysely/maksutkvtilanteissa>

Ritari satulassa, sovittelija työssä

Valtakunnansovittelija Nikolas Elomaa harrastaa ritariratsastusta. Hurja laji vaatii erikoistaitoja ja läsnäoloa. ”Mitä vaan voi tapahtua, kuten neuvottelupöydässäkin”.

Miten päädyit ritariratsastuksen pariin?

– Kun olin lapsi, meillä oli perheessä kimppa-hevonen, ja opettelin ratsastamaan, mutta allergia vei minut pois talleilta pitkäksi aikaa. Aikuisena Porvoossa palasin ratsastuksen pariin, kun minut houkuteltiin mukaan äijien ratsastusryhmään. Hurahdin lajiin ja kilpailin jopa ratsastuskouluoppilaiden SM-kenttäkisoissa, kunnes kuulin Rohan-tallista. Siellä harjoiteltiin historiallista ratsastusta. Menin kokeilemaan, miltä ritarin haarniska tuntuu ja sopiiko laji minulle. Sille tielle jäin.

Mistä ritariratsastuksessa on kyse?

– Ritariratsastuksen juuret ovat keskiajan turnajaisissa ja sotilasharjoittelussa. Näyttä-

vin kilpailumuoto on peitsitaistelu. Siinä ritarit ratsastavat haarniskoissa toisiaan kohti ja yrittävät osua peitsellä kilpeen. Ketään ei ole tarkoitus vahingoittaa, vaan tehdä näyttävä ja turvallinen suoritus.

Lisäksi heitämme keihäitä ratsailta tau-luun ja teemme miekkailukohtauksia. Yksi lajeista on poimia tuoppi tolpan päältä täydessä laukassa, juoda se ja palauttaa takaisin paikalleen.

Mikä lajissa viehättää?

– Vaikka ritariratsastus kuulostaa ronskilta, se on ennen kaikkea hauskaa tekemistä hevoson kanssa. Olennaista on rento suoritus ja hyvä fiilis, muuten homma ei toimi. Minua viehättää se, että hevonen, ratsastaja ja

Ritariratsastuksen ytimessä on hevoson ja ratsastajan välinen luottamus.

”Hevoson kanssa on oltava täysin läsnä.”

Nikolas Elomaa

Valtakunnan sovittelija 2026–2030

Työhistoria

- Finanssivalvonta (Fiva), johtava asiantuntija 2022–2026
- Työeläkevaluuttajat Tela, edunvalvontajohtaja 2013–2022
- Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö, edunvalvontajohtaja 2009–2013

Koulutus

Oikeustieteen kandidaatti

yleisö ovat kaikki samassa hetkessä mukana, ja mitä tahansa voi tapahtua. Hevoset ovat leikkisiä eläimiä, ja sen näkee parhaimmillaan esityksessä selvästi.

Mitä taitoja ritariratsastus vaatii?

– Tätä pitää harjoitella ihan tosissaan. Haarniska on painava ja kypärä rajoittaa näköä. Silti pitää hallita sekä hevonen että omat liikkeet.

Toinen käsi on kiinni peitsessä, miekassa tai muussa välineessä, joten hevosta täytyy ohjata paljon enemmän painonsiirroilla ja var-
talon avulla kuin tavallisessa ratsastuksessa.

Millaista on laukata peitsi kädessä?

– Se on aina jännittävää. Vauhti on kova, ja peitsi täytyy laskea oikeassa rytmissä, jotta se osuu vastustajan kilpeen juuri oikealla hetkellä. Kilpi ei ole suuri maali, joten onnistuminen vaatii tarkkuutta. Kun osuma onnistuu, siitä tulee melkoinen adrenaliiniryöppy.

Mitä yhteistä on valtakunnansovittelijan työllä ja ritariratsastuksella?

– Sekä hevosten että ihmisten kanssa toimiminen vaatii luottamusta ja tilannetajua. Ritariratsastuksessa, kuten neuvotteluissa-

kin, voi tapahtua odottamattomia käänteitä, joihin on reagoitava nopeasti. Vaikka valmistautuisi kuinka hyvin, kaikkea ei voi hallita. Siksi on osattava säilyttää maltti ja toimia tilanteen mukaan.

Mitä ritariratsastus antaa vastapainoksi arkeen?

– Onnistumiset tuottavat iloa, ja eläinten kanssa on aina mukavaa touhuta. Työasiat unohtuvat nopeasti, koska hevosen kanssa on oltava täysin läsnä. Harrastukseen kuuluu myös yllätyksiä. Ensimmäisessä esityksessäni hevosen piti kävellä arvokkaasti kuninkaan

eteen, mutta se päättikin mennä yleisön edessä makuulle. Silloin on vain improvisoitava. Näille on mukava nauraa jälkeenpäin.

Mikä on yleisin harhaluulo ritariratsastuksesta?

– Moni kysyy, pakotetaanko hevoset tekemään asioita tai sattuuko niihin. Hevosia ei pakoteta. Niitä koulutetaan pitkään, ja toimintaan valikoituvat vain sellaiset hevoset, jotka nauttivat siitä. Peitsitaistelussa näkee, miten hevoset innostuvat lähdössä. Tarkoitus on, että tämä on hauskaa meille, hevosille ja yleisölle. /

Vanha korvataan uudella työeläkealan suurimmassa IT-hankkeessa

Yhteinen perusta ratkaisevaa

Carita Broms-Paulasuo aloittaa Arekin toimitusjohtajana lokakuun alussa. Hänen työpöydällään on työeläkealan suurin yhteinen IT-uudistus.

Hajautetussa työeläkejärjestelmässä eläkeyhtiöt kilpailevat omissa palveluissaan, mutta tarvitsevat saman luotettavan tietopohjan.

Työeläkealan IT-yhtiö Arekin uuden toimitusjohtajan **Carita Broms-Paulasuon** mukaan työeläkealan yhteiset tietojärjestelmät ovat ennen kaikkea yhteistyön paikka.

Toimijoita on sekä julkisella että yksityisellä sektorilla, ja yksityisellä puolella toimijat myös kilpailevat omissa palveluissaan.

– Yhteisen tietopohjan ja järjestelmäperustan on oltava kaikille toimijoille luotettava ja kustannustehokas. Sen varmistaminen on Arekin perustehtävä, hän sanoo.

LÄHIVUOSINA UUDISTETAAN työeläkealan yhteisiä vakuuttamisen ja eläkkeen laskennan palveluja, koska vanhat perusjärjestelmät käyvät kalliiksi ylläpitää eivätkä jousta enää riittävästi.

”Kiire ei saa mennä ajattelun edelle.”

Broms-Paulasuo korostaa, että uutta ei voi rakentaa toistamalla vanhoja ratkaisuja. Toimitusjohtajana hän sovittaa yhteen toimialan yhteisiä palveluja, yhteiskunnan odotuksia ja sidosryhmien tarpeita.

– Nyt emme korjaa vain yksittäisiä osia, vaan rakennamme perustaa uudelleen. Silloin on yhteisesti määriteltävä tarkasti, mitä teemme ja miksi, hän sanoo.

Vala-hankkeen (lyhenne vakuuttamisesta ja laskennasta) kaltaisissa isoissa strategisissa hankkeissa johdon on sanoitettava, mitä muutos tarkoittaa käytännön työssä.

Arekin Carita Broms-Palosuon mukaan yhteinen suunta on kirkastettava ennen rakentamista. IT-hankkeissa on tiedettävä, mitä tehdään ja miksi.

– Johtajana vaadin itseltäni läsnäoloa: kyytä pysähtyä asian ja ihmisen äärelle myös kiireen ja isojen muutosten keskellä.

AREKIN TYÖ NÄKYVÄ lopulta eläkkeen oikeellisuudessa. Työeläke rakentuu ansio- ja etuustiedoista koko työuran ajalta, ja yhteisten järjestelmien on varmistettava tiedon oikea välittyminen. Virhe voi näkyä ihmisen toimeentulossa.

– Työmme merkitystä korostaa, että jokaisen eläkkeen pitää perustua oikeaan tietoon jokaiselta ansiojaksolta koko työuran ajalta. Eläke ei voi olla melkein oikein, Broms-Paulasuo sanoo.

Vala-uudistus etenee vaiheittain, ja samalla vanhat järjestelmät ajetaan alas hallitusti.

Ensin edistyvät vakuuttamisen palvelut, ja rinnalla käynnistyy laskennan uudistus. Vanhojen ja uusien järjestelmien rinnakkaiselo vaatii huolellista valmistelua ja heillä oloa kaikilta.

– Kiire ei saa mennä ajattelun edelle. IT-puolella ollaan nopeasti valmiita koodaa-

maan, testaamaan ja iteroimaan. Mutta yhteisen tahtotilan pitää olla ensin kristallinkirkas. Sille täytyy antaa aikaa.

Työn vastapainoksi Carita Broms-Paulasuo hakee rauhaa perheen, liikunnan ja Saiimaan ääreltä Ristiinasta. Palautuminen tapahtuu usein hiljaisuudessa, kaukana työrooleista.

– Tiedätkö, parasta on istua kesällä laiturilla ja kuunnella, kun kalat hyppivät. Se, jos mikä, on tehokkainta latautumista. /

Carita Broms-Paulasuo

- **Työ:** Arekin toimitusjohtaja 1.10. alkaen
- **Koulutus:** M. Eng (eYAMK) ja liikkeenjohdon EMBA-johtajakoulutus
- **Onnellisuuden lähde:** Perhe, puoliso ja kaksi lasta
- **Motto:** ”Älä huoli, tästäkin selvitään.”

English summary

LENA KOSKI
Language Specialist
Finnish Centre for Pensions

More news in English
Visit our website: etk.fi/en

Subscribe to our newsletter:
etk.fi/en/about-us/newsroom/newsletter/

A shared platform for the future

STRENGTHENING THE INFRASTRUCTURE of Finland's earnings-related pension sector is at the heart of the VALA project. Coordinated by Arek Oy, the joint reform will update the shared services used for insurance and pension calculation. Rather than simply replacing technical systems, the project aims to reinforce the common foundations that the whole sector relies on.

In Finland's decentralised earnings-related pension system, pension providers compete through their own services, but they also depend on shared systems and consistent data.

VALA will build a foundation for insurance services and pension calculation that can last for decades. These systems must be reliable because they affect how accurately pensions are calculated. Earnings-related pensions are based on earnings and benefit data collected throughout a person's working life, so information must flow correctly between all parties involved.

The reform will be carried out in stages. For a while, the old and new systems will run side by side, so the work must be prepared carefully. Everyone must have a shared understanding of where the project is heading before the building work begins. ✓

Mela supports farmers behind the food

FROM FIELD TO TABLE, **Kuorttinen** Organic Egg Farm handles every stage itself. The owners of the hundred-year-old family farm in Lappeenranta rear the chicks, care for the hens, pack the eggs and sell the produce themselves. For them, each egg carries the farm's full story.

The work is rewarding, but it also leaves the farm exposed. A false salmonella alert a couple of years ago stopped production, disrupted sales and exhausted the entrepreneurs. Later it became clear that there had been no salmonella on the farm. Currently, African swine fever could restrict access to the fields and put the harvest at risk.

The Farmers Social Insurance Institution Mela insures about 42,000 farmers in Finland. Loss of working ability is often caused by musculoskeletal disorders, but mental strain has also increased.

Mela offers farmers free and confidential work ability advice, early support, occupational safety services and occupational health care. For farmers, that support can make all the difference when everyday work suddenly becomes hard to manage. ✓

A1 certificate eases work abroad

WORKING ABROAD TEMPORARILY means that you should apply for an A1 certificate from the Finnish Centre for Pensions. Having the certificate means that you remain covered by Finnish social security while working abroad.

The A1 certificate shows that the statutory social insurance contributions for your work are to be paid in Finland. This way, your employer avoids double payments. The A1 procedure applies in the EU, EEA, the United Kingdom and Switzerland, and usually in countries that have concluded a social security agreement with Finland.

If you cannot be granted an A1 certificate, or if you work for a local employer abroad, the rules of the country of work apply. Your employer must also check its obligations if you work remotely from abroad, including from a country outside the EU or a country that lacks a social security agreement with Finland.

The Finnish Centre for Pensions offers information on how to insure work abroad. Its website "Working abroad" received an award in the European Labour Authority Good Practice competition in May 2026. ✓

Pensions in the savings mix?

PENSIONS MAY COME UNDER SCRUTINY as Finland looks for ways to balance its public finances. Pension expenditure accounts for about a quarter of all public spending.

Options to reduce pension expenditure mentioned by the Ministry of Finance include longer working lives, changes to pension accrual, lower index adjustments and higher pension taxation.

Pensioner and student representatives are sceptical about cuts. They stress system funding through employee and employer contributions, the need to maintain trust, and fairness between generations.

If pensioners must contribute to the savings effort, taxation is seen as a fairer option than cutting index adjustments, as taxation can be targeted according to people's ability to pay. ✓

Posti Green

Haluamme kuulla mielipiteesi!

Mitä pidit lehdestä? Osallistumalla lukijatutkimukseen autat meitä tekemään yhä parempaa Työeläke-lehteä.

Arvomme kaikkien 18.10. mennessä vastanneiden kesken kolme **50 euron lahjakorttia** S-ryhmän liikkeisiin.

Vastaa nyt – mielipiteesi on meille tärkeä!

Siirry QR-koodista
kyselyyn ja voita
lahjakortti!

Työeläke

Työeläke-lehti – asiantuntijan apuna

Seuraa
eläkealan
trendejä

Uusi alalla? Seuraa eläkealan trendejä ja työelämän ilmiöitä.

Tilaa
printtilehti
maksutta
kotiisi

Tutustu
tuoreeltaan
Työeläkelehti.fi-
verkkolehteen

Liity
uutiskirje-
jakelumme